

**Letno
poročilo**

2012

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev

**RTV
Slovenija**

Contents

UVOD	3
SPLOŠNI PREGLED ODZIVOV OBČINSTVA	4
TV SLOVENIJA	5
INFORMATIVNI PROGRAM	6
RAZVEDRILNI PROGRAM	7
KULTURNO UMETNIŠKI PROGRAM	9
OTROŠKI in MLADINSKI PROGRAM	10
IZOBRAŽEVALNI PROGRAM	11
DOKUMENTARNI PROGRAM	12
ŠPORTNI PROGRAM.....	12
TV SLO 3.....	13
NAJBOLJ POGOSTI IN AKTUALNI ODZIVI	14
(Politično) pristransko motivirane vsebine	15
Neustrezen način vodenja oddaj ali poročanja	18
Nekakovostna programska ponudba	20
Neustrezna raba slovenskega jezika.....	22
Nasprotovanje predvidenim ukinitvam oddaj.....	23
Nekakovostno novinarstvo.....	25
Tehnične motnje.....	26
Neuravnotežena glasnost zvoka.....	27
Neustrezno športno komentiranje	28
Pretirano ali neprimerno oglaševanje	29
Neokusna vizualna podoba oddaj	30
RADIO SLOVENIJA	31
1. program	32
VAL 202.....	32
3. program ARS.....	33
NAJBOLJ POGOSTI IN AKTUALNI ODZIVI	33
MMC in TELETEKST	38
NAJBOLJ POGOSTI IN AKTUALNI ODZIVI	38
Profesionalno neustrezni prispevki	40
Vsebinsko skope ali neažurne objave programskih vsebin na sporedu	41
Motena ali omejena možnost spremljanja programa v tujini	42
Teletekst - neustrezne objave ali delovanje.....	43

UVOD

Aktualno poročilo Varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev obravnava odzive občinstva na programsko ponudbo RTV Slovenije in MMC spletnega portala **v letnem obdobju od januarja 2012 do januarja 2013.**

V poglavju ***Splošni pregled odzivov občinstva*** je predstavljeno število in odstotkovna razmerja odzivov s strani občinstva glede na posamezen medij in glede na način posredovanja kritike.

Pod poglavji **TV Slovenija, Radio Slovenija** ter **MMC spletni portal in Teletekst** so obravnavane kritike v okviru **posameznih programov** ter **vsebinsko najbolj pogosti in aktualni odzivi** v okviru posameznega medija - televizijskega, radijskega in spletnega.

Poročilo predstavlja ključne pripombe s strani občinstva in uporabnikov spletnega portala v aktualnem letu in vsebinsko primerjavo odzivov s preteklim letnim obdobjem 2011. Na tak način lahko ugotavljamo, na katerih področjih se pritožbe številčno povečujejo, na katerih zmanjšujejo in kakšne vrste pogostih kritik so se pojavile na novo. Omenjene smernice bi morale predstavljati pomembno informacijo ustvarjalcem programa in vodstvu RTV Slovenije pri planiranju delovanja in ustvarjanja v prihodnosti. Nekatere oddaje vzbudijo več pozornosti in s tem tudi več volje pri zainteresiranem občinstvu do odzivanja. Nekatere oddaje že vsa leta niso deležne niti negativne, niti pozitivne reakcije s strani javnosti. Tudi popolna odsotnost pozornosti do posameznih oddaj pomeni relevantno informacijo, ki z vidika odsotnosti negativnih pripomb lahko predstavlja pozitivno sporočilo, lahko pa predstavlja le brezbriznost javnosti zaradi sive povprečnosti in posledične neopaznosti.

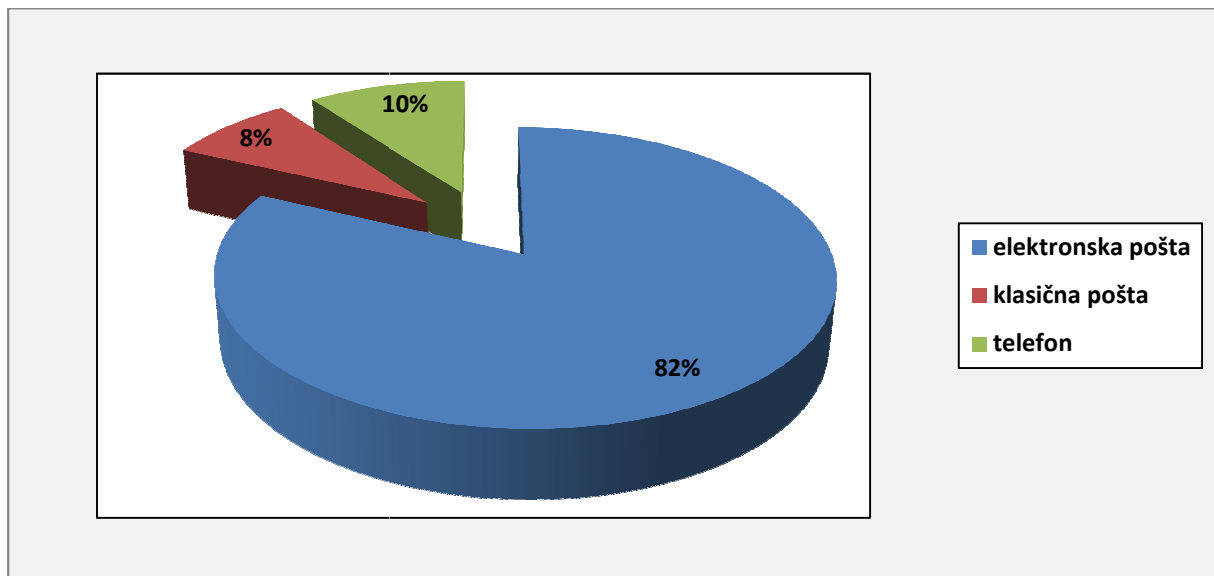
Število pritožb, pa tudi nekaj pohval, se je v aktualnem obdobju precej povečalo. Največji porast odzivov je zabeležen **v mesecu novembru leta 2012**, ko je prvo nedeljo v mesecu naposled le zaživela na programu oddaja Varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev ***Je res?***.

Ustvarjalci programa in vodstvo RTV Slovenije so se morali v novo letno obdobje podati s precej omejenimi možnostmi na področju financiranja programov, zato bo planiranje programske sheme v prihodnosti toliko večji izziv. Občinstvo izraža pričakovanje po ustrezno kakovostnih in visoko profesionalnih kriterijih ob odločanju, kakšne in katere oddaje nacionalna javna televizija lahko pogrēša in kakšnih ali katerih pogrēšati ne bi smeli ob upoštevanju raznolikosti ciljnih skupin občinstva. Zato je še toliko bolj pomembno prisluhniti in vzdrževati dialog med zainteresiranim delom javnosti in ustvarjalci programa.

SPLOŠNI PREGLED ODZIVOV OBČINSTVA

V letu 2012 so gledalci in gledalke televizijskega programa, poslušalci in poslušalke radijskega programa ter uporabniki in uporabnice internetnih vsebin na MMC spletnem portalu na Varuhinjo pravic gledalcev in poslušalcev naslovili **483 odzivov**, **139 pritožb več kot v letu 2011**, od tega **395 preko elektronske pošte**, **37 preko klasične pošte** in **51 preko telefona**.

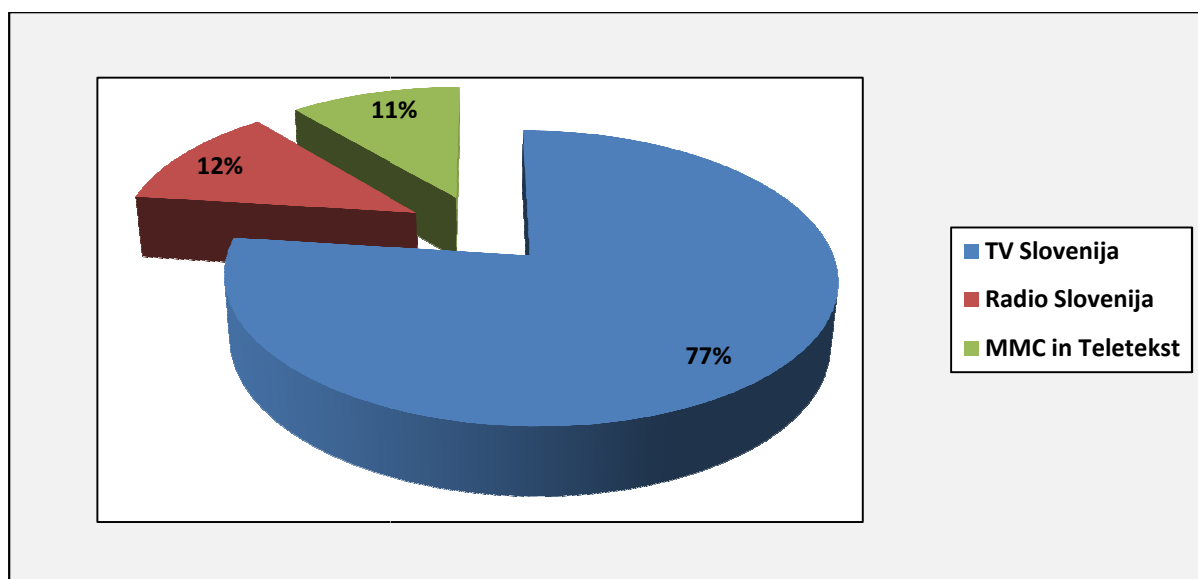
Grafični prikaz odstotkovnega razmerja prejetih odzivov preko elektronske pošte, klasične pošte in telefona:

Rekordno število, **108 odzivov**, se je zvrstilo **v mesecu novembru**, kar predstavlja tudi najvišje mesečno število posameznih kritik s strani občinstva skozi vsa leta delovanja Varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev do zdaj. Razlog za večjo motivacijo k odzivnosti javnosti se verjetno skriva v premiernem predvajanju oddaje ***Je res?***. Najmanj odzivov je predvidljivo zabeleženih v počitniško razporejenem **mesecu juliju**, le **13**.

Največ kritik občinstva se še vedno nanaša na programe **TV Slovenije**, **373 odzivov**, kar je 97 odzivov več od leta 2011. **Radio Slovenija** je bil deležen **57 odzivov**, kar je 37 odzivov več od prehodnega leta. Na **MMC spletni portala** se je v letu 2012 zvrstilo **53 odzivov**, od tega **41 s strani uporabnikov MMC portala** in **12 s strani uporabnikov Teleteksta**. V letu 2011 je bilo skupno zabeleženih 5 kritik manj.

Grafični prikaz odstotkovnega razmerja med odzivi na TV SLO, Radio SLO, MMC spletni portal in Teletekst:

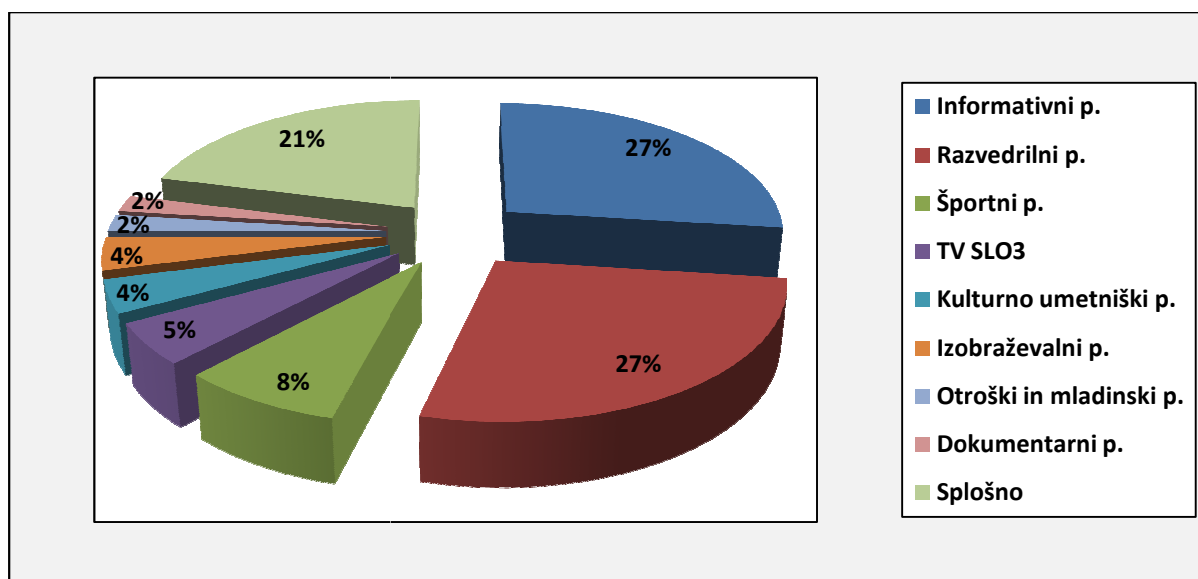

TV SLOVENIJA

Med **373 odzivi** na televizijski program je **79 kritik** s strani gledalcev in gledalk izražalo različne splošne pripombe na celoten program, tehnično podporo, oglaševanje in drugo, **294 odzivov** pa se je nanašalo konkretno na posamezne programe:

- **Informativni program: 101 odzivov**
- **Razvedrilni program: 101 odzivov**
- **Športni program: 29 odzivov**
- **TV SLO3 (Parlamentarni in Jutranji program): 17 odzivov**
- **Kulturno umetniški program: 17 odzivov**
- **Izobraževalni program: 14 odzivov**
- **Otroški in mladinski program: 8 odzivov**
- **Dokumentarni program: 7 odzivov**

Grafični prikaz odstotkovnega razmerja odzivov med posameznimi TV programi in splošnimi kritikami:

INFORMATIVNI PROGRAM

Na **Informativni program** se je nanašalo **101 od 373 odzivov** na program TV Slovenije, kar predstavlja **27% odzivov na televizijsko ponudbo**. V preteklem letu 2011 je bilo odzivov **95**. Najbolj pogosto so se pojavljale tematsko enake kritike, izjema je le neustrezna nova grafična podoba osrednjih informativnih oddaj.

Največ **21 kritik** se je zvrstilo zaradi po mnenju občinstva določenih **pristransko motiviranih prispevkov ali vodenja oddaj in rubrik** (*Odmevi* - Rosvita Pesek, *Studio City* - Špela Kožar, Igor Vidmar, Marcel Štefančič, *Utrip* - Mojca Pašek Šetinc, *Odkrito* - Vida Petrovčič, *Dnevnik*). Nekatere pripombe pritožnikov so bile natančno argumentirane ali na konkretnem primeru utemeljene, nekatere manj in preveč splošno formulirane, zaradi česar bi prav tako lahko kritiko označili za preveč pristransko definirano osebno mnenje. V vsakem primeru pa je pomembno, da novinarji in uredniki pritožbe upoštevajo kot sporočilo o možnih vtisih občinstva, ki bi jih lahko z najbolj ustreznim načinom podajanja informacij ali interpretacij čim bolj uspešno preprečevali. V primerih konkretno utemeljenih in argumentiranih pritožb je pomemben profesionalni odziv, kar pomeni predvsem sprejemanje utemeljene kritike.

Več v poglavju (Politično) pristransko motivirane vsebine!

18 odzivov se je nanašalo na **neustrezen pristop novinarjev ali voditeljev oddaj**. Gledalci in gledalke preko takšnih kritik opozarjajo na **pomembnost načina vodenja pogovorov z gosti v studiu ali poročanja predvsem z obrtnega vidika nastopa**, ki pomembno vpliva na gledalčevo osredotočenost na vsebino in na občutek, da je čim bolj nemoteno uspel pridobiti čim več pomembnih informacij. Najbolj pogoste pripombe omenjajo **pretirano nenaklonjeno**

nastrojen pristop do sogovornikov, pretirano prekinjanje govora sogovornikov (Uroš Slak - Pogledi Slovenije, Vida Petrovčič in Tanja Gobec - Odkrito, Marcel Štefančič - Studio City, Rosvita Pesek in Igor E. Bergant - Odmevi ...), **neustrezno dikcijo ali slabo razumljivo izgovorjavo** (Miroslav Akrapovič - Studio City) ali **slabo pripravljenost na gosta v studiu in vtis nezainteresiranosti** (Sandi Čolnik - Večerni gost). ***Več v poglavju Neustrezen način vodenja oddaj ali poročanja!***

16 odzivov odraža mnenje, da določen **novinarski prispevek ni bil predstavljen na dovolj kakovosten, profesionalen način**, ker so bile podane morebiti **zavajajoče informacije** ali **prispevek po mnenju pritožnika ni bil predstavljen dovolj natančno, poglobljeno ali v primernem kontekstu**, da bi si občinstvo lahko oblikovalo najbolj ustrezno mnenje. ***Več v poglavju Nekakovostno novinarstvo!***

9 pritožb odraža **nezadovoljstvo s podobo grafičnega ozadja oddaj ali scenografijo**. Od tega se največ pritožb nanaša na osrednji informativni oddaji **TV Dnevnik in Odmevi**, 3 pritožbe pa na prvo oddajo **Je res?**, pri čemer je bil v tem primeru tehnični zaplet saniran že z naslednjim predvajanjem oddaje. Tudi scenografija oddaje **Pogledi Slovenije** je naletela na negativno kritiko. Pritožniki **ob grafičnem ozadju TV Dnevnika in Odmevov** ne prepoznavajo makete Slovenije. ***Več v poglavju Neokusna vizualna podoba oddaj!***

6 pripomb se nanaša na **neustrezno rabo slovenskega jezika**, pri čemer je največ kritik povzročilo nepravilno naglaševanja priimka nekdanjega predsednika RS, dr. Danila Türka, v okviru oddaj ob predsedniških volitvah, ki jih je vodila Lidija Hren. ***Več v poglavju Neustrezna raba slovenskega jezika!***

Nekateri voditelji in voditeljice oddaj ali oddaje so prejeli tudi pohvalo. Zvrstilo se je **11 pohval** (**Slavko Bobovnik, Vlasta Jeseničnik, Janko Šopar, Rosvita Pesek**, za intervju s predsednikom vlade **Ksenija Horvat Petrovčič**, za pogovor s predsednikom Ustavnega sodišča **Igor E. Bergant** in **Rosvita Pesek** za intervju s predsednikom Ustavnega sodišča - *Dnevnikov izbor*, ter **oddaja Je res?**).

RAZVEDRILNI PROGRAM

Na **Razvedrilni program** se je nanašalo **101 odzivov**, kar predstavlja **27% od vseh 373 odzivov na televizijski program**. V **letnem obdobju 2011** je bilo odzivov precej manj, **le 32**. V aktualnem letu so prišle precej bolj do izraza pritožbe, ki izpostavljajo opazke o podtikanju ideološke tendencioznosti preko satire ali pogovornega šova. Nove so tudi pritožbe zaradi napovedanih ukinitvev oddaj ali spreminjanja vlog pri vodenju oddaj.

Največ pritožb, kar 37, se je zvrstilo **zaradi domnevno politično pristransko motiviranih vsebin**, ki se pojavljajo v okviru zabavno in sproščeno konceptuiranega programa, kar pritožniki dojemajo kot nesprejemljiv poskus podtikanja pristranskih politično motiviranih

prepričanj. **32 ostrih pritožb** je naslovlilo Varuhinjo pravic gledalcev in poslušalcev **zaradi prenosa prireditve Viktorji 2011**, pri čemer je bil po mnenju kritikov scenarij prireditve povsem neustrezen s poslanstvom in profesionalno etiko RTV Slovenije. Primer je bil zelo odmeven tudi v javnosti nasploh in pritožniki so pričakovali ustrezne konsekvence glede na pogodbo med organizatorjem prireditve, revijo Stop, in RTV Slovenijo. Vendar do epiloga z vidika jasnega pojasnila javnosti, kdo je odgovoren za nastalo situacijo in do ustreznih morebitnih sankcij ni prišlo. **Več pritožb se je zvrstilo tudi zaradi gostovanja nekdanje ministrice za notranje zadeve in predsednice stranke LDS v oddaji Ugani, kdo pride na večerjo!** Pritožniki so zaznavali očitno pristransko obravnavo, ki naj bi služila kot propaganda nekdanji politični osebnosti. **Več v poglavju (politično) pristransko motivirane vsebine!**

Zaradi **neustreznega pristopa k vodenju oddaj** je na Varuhinjo pravic gledalcev in poslušalcev prispelo **13 negativnih kritik**. Z omenjenimi kritikami pritožniki izražajo mnenje, da je nastop in pristop voditeljev oddaj ali rubrik neustrezen ali neokusen. Presojajo o neprimernem obnašanju ali slabih retoričnih sposobnostih. V večini pritožb je zelo konkretno navedeno, katera lastnost, hiba ali spotika naj bi bila moteča. Takšnih kritik je bila deležna oddaja **Misija Evrovizija** (žaljiv govor Jonasa Žnidaršiča), **Na lepše** (preveč poudarka na všečnosti voditeljic), **Na zdravje!** (neustrezno vodenje Jasne Kuljaj zaradi po mnenju pritožnikov pretiranega in neokusnega spakovanja), **Sobotno popoldne** (ciničen in žaljiv pristop Marjana Jermana do intervjuvanke v enem izmed delov rubrike; nevšečna in pretirano narečno obarvana retorika Valentine Smej Novak), **Ugani, kdo pride na večerjo!** (neustrezen govor voditeljice - ljubljansčina), **Moja Slovenija** (prehrupen pristop voditelja). **Več v poglavju Neustrezen način vodenja oddaj ali poročanja!**

1 pritožba je izrazila nestrinjanje z napovedano ukinitvijo oddaje **Sobotno popoldne**. **12 pritožb** se je zvrstilo zaradi **nasprotovanja ukinitvi narodno zabavne glasbene oddaje Glasbeni spomini z Borisom Kopitarjem**. Pritožniki, ki so bili del zvestega občinstva oddaje, so izražali mnenje, da je šlo za zelo priljubljeno oddajo, ki jo je vodil dober poznavalec te glasbene zvrsti, zaradi česar je oddaja pomembno pridobila na kakovosti in pomenu. **Več v poglavju Nasprotovanje predvidenim ukinitvam oddaj!**

Nekateri pritožniki so izrazili **ostro nasprotovanje predružačeni in precej manjši vlogi voditeljice Jasne Kuljaj v oddaji Na zdravje!**, ker menijo, da predstavlja blagovno znamko oddaje in da le s sovoditeljem Boštjanom Romihom ustrezno delujeta kot celota.

10 odzivov je kritično izražalo negativno mnenje o kakovosti programske ponudbe. Pritožniki so menili, da je na programu preveč kuharskih razvedrilnih oddaj in premalo raznolike, kakovostne in pester ponudbe. **Humor** v oddajah naj bi bil na prenizkem, cenemem nivoju in zato prav nič duhovit. Nekateri so bolj argumentirano, drugi manj, določene oddaje ocenili kot preprosto nekvalitetne, dolgočasne, plitke ali prekičaste (**Na zdravje!**, **Ugani, kdo pride na večerjo** in **Moja Slovenija**). **Več v poglavju Nekakovostna programska ponudba!**

7 pritožb, ki so konkretno naslavljale določeno razvedrilno oddajo, se je zvrstilo zaradi **neustrezne rabe slovenskega jezika**. Občinstvo ni naklonjeno rabi pretirano pogovornega jezika, čeprav so do zmerno pogovorno naravnane govora v primeru oddaj razvedrilnega formata tolerantni. Menijo pa, da uporaba slenga ni primerna. Pritožb zaradi neprimerne govora (po mnenju pritožnikov "ljubljanščina") in neustrezne rabe slovenskega jezika je deležna predvsem voditeljica oddaje ***Ugani, kdo pride na večerjo!***. ***Več v poglavju Neustrezna raba slovenskega jezika!***

Posebej je treba omeniti še **pritožbo Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti in Zveze ljudskih tradicijskih skupin Slovenije**. V kritiki oddaje ***Na zdravje!*** je bilo izraženo mnenje, da oddaja kljub predhodnemu sodelovanju z ustvarjalci ne vključuje na ustrezen način folklornih skupin in s tem onemogoča ustrezno kakovostno raven predstavitve programa njihovega doprinosa k slovenski kulturi.

KULTURNO UMETNIŠKI PROGRAM

Na **Kulturno umetniški program** se je nanašalo **17 odzivov**, kar predstavlja **4% od vseh 373 odzivov na ponudbo TV Slovenije**. V **preteklem letu 2011** je bilo **kritik 11** in so večinoma odražale nezadovoljstvo zaradi nestalnih terminov predvajanja nadaljevank ali nanizank, pa tudi zaradi domnevno moralno spornih prizorov v določenih predvajanih filmih.

Gledalci in gledalke v letu 2012 večinoma izražajo razočaranje, ker program ponuja **premalo filmov, nadaljevank ali nanizank novejše produkcije in kvečjemu ponavlja predvajanje preskromnega nabora filmskih stvaritev**. Primer pritožbe:

F. V. (december):

Zadnje obdobje gledam same stare filme in njihova večna ponavljanja. Ali RTV SLO res nima denarja za kakšen malo mlajši, novejši film? Verjamem, da ponavljanja ter polnoletni in mladoletni filmi stanejo manj kot mlajši, pa bi nam mogoče le lahko le privoščili kakšen nov film, po možnosti tak brez pištol in drugih ubojnih orožij.

Nekateri pritožniki sicer izražajo tudi mnenje, da naj nekateri filmi, ki vsebujejo prizore nasilja, ne bi bili primerni za predvajanje na javni nacionalni televiziji. Primer pritožbe:

T. V. (februar):

V petek 17.02.2012, ob 22.40, ste na TV SLO 2 predvajali film Klavnica. Vprašujem se kdo na TV SLO je odgovoren, da ob takem terminu razporedi film z tako grozljivo in nasilno vsebino? Stara sem 62 let in veliko grdega pa tudi nasilnega se me je v življenju že dotaknilo, ta film, ki ga sicer nisem mogla - pa tudi ne hotela, gledati do konca, mi ni dal spati do jutranjih ur.

Pretresena sem razmišljala, koliko vplivov lahko ima na mlade in kakšne posledice lahko pusti na njih takšen film? In dalje, ali se lahko odgovorna oseba za uvrščanje takega filma na program ob tako zgodnji uri, izogne odgovornosti z enostavno grafiko rdečega trikotnika v levem kotu ekrana z vpisano številko 12?

Pritožbe zaradi eksplicitnih nasilnih prizorov **so neutemeljene**, saj gre za določene filme z dodano umetniško in sporočilno vrednostjo, ki so vzbudili posebno pozornost kritične javnosti in bili deležni tudi priznanj ali nagrad na uglednih filmskih festivalih po svetu. Nasilni prizori sami po sebi zato ne morejo predstavljati avtomatskega razloga za cenzuro določenih filmskih stvaritev, morajo pa biti ustrezno označeni in predvajani v poznejšem terminu, čemur uredništvo tudi dosledno sledi. TV Slovenija mora spoštovati poslanstvo, ki jo ločuje od izrazito komercialno naravnanih medijev, in predvajati čim več kvalitetnih filmov, kakršnih sicer javnost težko zasledi po komercialno naravnanih medijih. Je pa res, da so po navadi prizori nasilja v filmskih stvaritvah, ki nasilje ne izrabljajo kot všečno akcijsko zabavo, ampak ga prikazujejo v smiselnem vsebinskem okviru sporočila, bolj prepričljivo realistično prikazani in zato odbijajoči, kar je hkrati tudi precej bolj poučno od prikazovanja nasilja na način, ki se nikogar pred ekrani posebej neprijetno ne dotakne ali celo obratno.

Nekaj pritožnikov je izrazilo tudi slabo voljo zaradi **zelo slabega zvoka pri predvajanju nekaterih slovenskih filmov**, zaradi česar je govor skoraj nerazumljiv. Problem je težje rešljiv, ker gre po navadi za filme, ki niso v produkciji RTV Slovenije, vendar je razumljivost dialogov tako slaba, da se celo predlog za podnapise ne zdi neustrezen. Primer pritožbe:

F. P. (november):

Že nekajkrat sem se srečal s problemom, da pri novejših slovenskih filmih, ki jih predvaja RTV SLO, ni mogoče razumeti ali zelo težko dialoge. Tako se je dogajalo tudi pri včerajšnjem filmu Lahko noč gospodična, ko ni bilo razumljivih kar četrtnina dialogov. Že nekajkrat sem RTV SLO nameraval predlagati, da novejše slovenske filme opremi s podnapisi. To je na eni strani žalostno, pa na drugi strani nujno potrebno opravilo, da bomo gledalci lahko spremljali slovenske filme.

OTROŠKI in MLADINSKI PROGRAM

Le **8 odzivov** se je nanašalo na **Otroški in mladinski program**, kar predstavlja **2%** od vseh 373 odzivov na program TV Slovenije. V preteklem letnem obdobju **2011** je bilo **odzivov 12**, predvsem zaradi ukinitve popoldanskega programa za najmlajše.

Z **2 pritožbama** je izraženo **nestrinjanje s skrajšanim večernim terminom predvajanja risank**. Zvesti najmlajši gledalci so se navadili na reden termin, pri čemer je bil za starše

pomemben tudi ustrezen kvaliteten izbor risank. Predvajanje risank se je sicer le **premaknilo v okvir oddaje *Dobra ura***, česar gledalci in gledalke lahko niso opazili, saj v tem primeru tudi termin predvajanja ni tako zelo stabilen, kot je bil prej. Primer pritožbe:

N. A. (november):

Zanima me zakaj ste tako zelo skrajšali čas risank zvečer pred dnevnikom. Naša otroka popoldan ne gledata televizije in vedno nestrpno čakata na te risanke, postala je rutina tako za njih kot za nas. Risanke so tudi vedno lepe in poučne. V zadnjem času pa nas moti, da je samo 1 kratka risanka, katero včasih tudi zgrešimo, ker se prej začne in zelo hitro konča. Otroci so precej žalostni glede tega. Tudi drugi starši, ki jih poznam, so podobnega mnenja. Prosim za povratno informacijo glede tega in če boste v tej smeri kaj uredili.

Pohvaljena je bila oddaja *Slovenski vodni krog* kot zelo všečna in poučna, tako za najmlajše kot starejše. Podobno mnenje je bilo izraženo o oddaji ***Muzikajeto*** v pritožbi zaradi nasprotovanja ukinitvi predvajanja.

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM

14 odzivov v letu 2012 se je nanašalo na **Izobraževalni program**, kar predstavlja **4%** od vseh 373 odzivov na program TV Slovenije.

Največ **6 pritožb** se je zvrstilo **zaradi napovedi o ukinitvi oddaje *Prava ideja!***, ki je sicer **hkrati prejela tudi največ pohval**, ker kot ena redkih oddaj s spodbudno in optimistično vsebino izpostavlja zgodbe posameznikov o uspehu in s tem pomembno prispeva k motivaciji družbe. Oddaja s programa ni bila umaknjena, ampak je ostala na sporedu tudi v bolj ugodnem večernem terminu. Primer pritožbe in pohvale:

T. R. (november):

*Z velikim razočaranjem sem ob koncu nocojšne oddaje sprejel informacijo, da oddaje Prava ideja zaradi varčevalnih ukrepov ne bo več!
V morju slabih novic, s katerimi nas mediji dnevno zasipavate, je to ena izmed redkih vsebin, ki govori tudi o uspehih posameznikov in podjetij v našem okolju. Namesto da se oddaje s pozitivnimi informacijami ukinjajo, bi se moral tovrsten izbor kvečjemu povečati in namesto medijskega tekmovanja v tem, kdo bo prikazal bolj katastrofalno sliko neklividnosti podjetij, množičnih odpuščanj, oškodovanj... bi bilo potrebno krepiti pozitivno miselnost in opogumljati podjetnike in tiste, ki to pot pričenjajo.
Pozitivno razmišljanje lahko edino premaga krizo in mediji imate na to največji vpliv.*

Pohvale sta bili deležni tudi nova oddaja ***Dobra ura*** in voditeljica **Bernarda Žarn**.

DOKUMENTARNI PROGRAM

Le **7 odzivov** se je v letu 2012 zvrstilo na **Dokumentarni program**, kar pomeni **2%** od vseh 373 odzivov na televizijski program. V **preteklem letnem obdobju 2011** je bilo **odzivov 8**, predvsem zaradi preglasne glasbene podlage v določenih dokumentarnih oddajah ali filmih.

Pritožniki so izrazili predvsem mnenje, da je **večina zanimivih dokumentarnih filmov predvajanih v neustreznih ali prepoznih večernih terminih**.

Š. T. (januar):

V nedeljo je bil predvajan odličen francoski dokumentarec Potovanje na konec zime. Spričo lepega vremena sem računala na ogled ponovitve, ki je običajno v torek ali sredo popoldne. Po prelistavanju in pregledu sporeda, pa sem odkrila, da ga SLO 2 predvaja v petek, 25 minut čez polnoč!

<http://www.rtv slo.si/napovednik/potovanje-na-konec-zime-francoska-dokumentarna-oddaja-ponovitev/5893>

Mi lahko prosim poveste, kakšna logika je pri sestavljanju sporeda, če odlične dokumentarce in filme nekdo v spored vstavlja tako, da jih vidi samo peščica vztrajnih gledalcev s pomočjo črne kave, da ne zaspijo ob taki pozni uri?

Posebne pohvale sta bili deležni dokumentarni oddaji v režiji **Slavka Hrena Igralci brez maske** in **Igralci pojejo**.

ŠPORTNI PROGRAM

29 odzivov se je v letu 2012 nanašalo na **Športni program**, kar predstavlja **8%** od vseh 373 odzivov na program TV Slovenije. V **preteklem letnem obdobju 2011** je bilo odzivov **21**, od tega največ zaradi predčasnih prekinitev prenosa tekem ali odsotnosti prenosov določenih tekem.

Največ **11 pritožb** je vsebovalo kritiko zaradi **domnevno neustreznega, odvečnega ali nevšečnega komentiranja prenosov športnih tekem**, predvsem smučanja in dirk. **Več v poglavju Neustrezno športno komentiranje**.

5 pritožb se je zvrstilo v mesecu aprilu po prenosu dirke Formula 1, ker **prenos ni bil predvajan v celoti**, ampak razbit na dva dela, pri čemer se je v vmesnem času predvajal prenos tenisa. Gledalci so takšen način predvidenega in še toliko bolj po programski

napovedi nenapovedanega pokrivanja športnih dogodkov označili kot nesprejemljivo in zelo moteče delovanje. Primer pritožbe:

D. R.:

Z velikim zgrožanjem sem že včeraj, ko bi moral biti prenos kvalifikacij in enako danes prenos dirke Formule 1, bil primoran gledati nenapovedan vrinjen prenos nekega 3. razrednega tenisa. Takoj sem opravil tudi klic v vaše športno uredništvo, kjer so me hladno odslovili z besedami, da češ, v tenisu imamo igralce v formuli pa ne. Zato zahtevam, da se ta situacija preda generalnemu direktorju, in naj on presodi, zakaj RTV mora plačevati visoko ceno prenosov dirk Formule 1, prenašajo pa raje tenis. Kot plačnik prispevka menim, da sem upravičen do natančnega pojasnila nadrejenih športnemu uredništvu (torej ne športnega uredništva samega) najraje kar generalnega direktorja, da ga situacija malo strezni, in da sprevidi, kaj se mu dogaja v "lastni hiši". Verjamem, da je zagotovo bila možnost drugačne oblike prenosa tenisa, MMC TV ali pa celo po TV1 (če se že tako zelo zagovarja slovenske športnike), kjer se je predvajala v enakem času PONOVIŠTEV oddaje Na zdravje!

Nekaj pritožb je še odražalo mnenje, da se **med športnimi prenosi tekem predvaja preveč oglasov**. Zgroženost gledalcev je toliko večja, če se zgodi, da je **zaradi predvidenega predvajanja oglasov zamudijo del prenosa tekme**. Do takšne situacije pride sicer le redko v primeru, ko se spremenijo (vremenske) razmere, zaradi česar se lahko tekma skrajša in s tem razpoložljiv čas za predvajanje oglasov, ki jih je TV Slovenija po pogodbi zavezana vseeno predvajati. Vendar je nezadovoljstvo občinstva logično in utemeljeno, zato je treba nepredvidljive situacije predvideti, kolikor je le mogoče in prednostno planirati v smer časovno čim bolj neokrnjenega predvajanja športnih prenosov. Primer pritožbe:

D. P. (oktober):

Med prenosom smučarske tekme iz Soldna ste večkrat z reklamo posegli v prenos vožnje nekaterih tekmovalk in nismo videli celotne vožnje. To se med športnimi prenosi zgodi tudi pri drugih športih. Komentator nato mirno reče, da se med tem ni nič zgodilo. Vi ste plačljiva TV in imamo gledalci pravico videti celoten dogodek, vsaj mislim, da je tako.

TV SLO 3

17 odzivov se je nanašalo na **TV SLO3**, od tega **12 odzivov na Jutranji program** in **5 na Parlamentarni program**, kar predstavlja **5%** od vseh 373 odzivov na televizijski program.

Oddaja **Dobro jutro** je bila deležna 3 pritožb zaradi neustreznega pristopa k vodenju oddaje (onemogočen odgovor gledalki, ki se je preko telefona vključila k pogovoru z gostom v studiu - ministrom Andrejem Vizjakom, neustrezen izbor in pristop k pogovoru z gostjo v studiu - Angelco Likovič, nekulturno obnašanje gostov - Vasko Polič in Vladimir Žabot brez ustreznega usmerjanja vodenja pogovora ...). Primer pritožbe:

A. L. (februar):

Ob gledanju vaše oddaje »Dobro Jutro« 7.2.2012 je bilo govora o kulturi, v kateri so sodelovali tudi gostje. Nemalo pa sta me presenetila kulturnika gospod Polič in gospod Žabot kako nekulturno sta se obnašala, saj nista pustila sogovornikoma povedati niti enega stavka ne da bi jih prekinila .... Ravno tako je tudi voditelj, ko se je pogovarjal z gledalcem, ki je glasoval v nagradni igri in bil izžreban in je hotel nekaj povedati, ker pa je glasoval nasprotno od želje voditelja, ga je le ta prekinil in mu sugeriral svoje stališče ...

Gledalci in gledalke so lahko precej občutljivi na **posredovanje pretirano trivialnih vsebin**, ki so podajane na način, kot da bi šlo za relevantno informacijo. Na primer **astrološke napovedi** in nasveti, kako naj na podlagi vpliva planetov na posameznika delujemo na določen dan, ali na razne **informacije in nasvete s področja alternativne medicine**. Pritožniki menijo, da takšne vsebine niso nivojsko primerne za nacionalni javni medij. **Več v poglavju Nekakovostni program in Nekakovostno novinarstvo.**

Nekaj pritožb se je zvrstilo še zaradi **neažurnega objavljanja sporeda**, kar pa je nemogoče povsem ustrezno zagotoviti, ker je Parlamentarni program zelo odvisen tudi od dnevnega razvoja dogodkov.

Dr. Ljerka Bizilj je prejela pohvalo.

NAJBOLJ POGOSTI IN AKTUALNI ODZIVI

Najbolj pogosti odzivi občinstva na televizijski program so: Pristransko motivirane vsebine, neustrezno vodenje oddaj, nekakovostna programska ponudba, nasprotovanje napovedanim posameznim ukinitvam oddaj, tehnične motnje televizijskega sprejema po uvedbi digitalizacijskega sistema, nekakovostno novinarsko delo, neuravnotežena glasnost zvoka, neustrezno športno komentiranje, pretirano ali neprimerno oglaševanje in neokusna vizualna podoba oddaj. Posamezne oddaje, novinarji in voditelji oddaj pa so prejeli tudi nekaj pohval.

(Politično) pristransko motivirane vsebine

Najbolj pogosto, enako kot v letu 2011, so gledalci in gledalki z odzivi na televizijski program izrazili mnenje o **(politično) pristranski motiviranosti novinarjev pri poročanju ali vodenju oddaj in o različnih pristransko podanih vsebinah**. Takšnih pritožb se je **v letu 2012 zvrstilo 59, 16% od vseh 373 odzivov**. Število pritožb zaradi domnevne pristranskosti vsebin, novinarjev in voditeljev oddaj se je povečalo za 24 v primerjavi z letom 2011.

37 pritožb zaradi izražanja politične, ideološko motivirane pristranskosti se je nanašalo na Razvedrilni program, vendar od tega kar 32 zaradi prenosa podelitve nagrad Viktorjev, pri čemer so se po presoji pritožnikov pripombe nanašale na preočitno politično motiviran scenarij prireditve. Številne pritožbe niso predstavljale presenečenje, ker so tudi sicer po medijih precej odmevali enaki očitki. Čeprav scenarij ni nastal pod okriljem uredništva TV Slovenije, je bilo v javnosti poudarjeno, da odgovornost za vsebino nosi tudi vodstvo TV Slovenije, ki je scenarij odobrilo in omogočilo neposreden prenos prireditve organizatorju, v tem primeru reviji Stop. Primer pritožbe:

H. K. (marec):

Rada bi se iskreno in ogorčeno pritožila nad včerajšnjo prireditvijo Podelitev Viktorjev. Prireditve je bila pod mejo vsakega okusa, etično in družbeno skrajno neprimerna. Komentarji voditeljev so bili dobesedno ščuvanje proti referendumu, ki je pred nami, norčevanje iz vsega normalnega in dostojanstvenega, iz trenutne vlade in reda v medčloveških odnosih. Ogorčena sem predvsem zato, ker so tovrstne prireditve v svojem bistvu potrebne, koristne in privlačne, gleda jih cela Slovenija, organizator pa si drzne to izkoristiti za promocijo enega pogleda na našo trenutno situacijo, ki je obenem še izrazito žaljiva, ne inteligentna in vulgarna. Ker vem, da sem ena od mnogih ogorčenih gledalcev upam, da bo naše mnenje kje zaslediti.

Ne glede na to, da politična satira sama po sebi v demokratični družbi ni in ne sme biti predmet cenzure, pa se je v tem primeru zelo očitno pokazalo, da je vendarle tudi satira lahko izrabljena v politične namene, kadar se uprizarja na neprimernem mestu ob neprimernem času. Na prireditvi, ki je posvečena aktualnim medijskim dosežkom preteklega leta, bi pričakovali predvsem satirične vložke, ki se vsebinsko nanašajo bolj na medije in njene predstavnike kot pa na eksplicitno aktualno politično situacijo. Ker je šlo za predreferendumsko obdobje, je bila zloraba satire v politične namene še toliko bolj očitna, poleg tega pa je RTV Slovenija zavezana zakonu, ki v določenih okvirih ne dopušča politične agitacije, na kar se je vodstvo preko Službe za odnose z javnostjo z ustreznim pojasnilom in opravičilom odzvalo:

Služba za odnose z javnostjo, RTV Slovenija (marec):

... RTV Slovenija ocenjuje, da gre za nedopustno zlorabo živega prenosa prireditve, ki ni potekala skladno s scenarijem, danim TV Slovenija v vpogled pred prireditvijo. Izražanje stališč do referendumskega vprašanja namreč sodi v kategorijo politične propagande, ki je v programih RTV Slovenija prepovedana. Politična propaganda je dovoljena v času volilne

kampanje (volitve v državni zbor, za predsednika republike, v Evropski parlament, lokalne volitve, referendum, ...), ki pa mora potekati skladno s sprejetimi pravili za izrabo programskega časa ...

Vendar del javnosti ni bil povsem zadovoljen z opravičilom s strani vodstva, ki se je sklicevalo predvsem na to, da naj ne bi dobili ustreznega scenarija predhodno v vpogled, pri čemer v nadaljevanju ni bilo razčiščeno, kakšne sankcije glede na pogodbeno razmerje med medijem, ki prireditve prenaša, in organizatorjem, so možne, če sploh kakšne, v kolikor pride do zavajanja. Niti ni bilo pojasnjeno, ali je v resnici do odločilnega zavajanja s strani organizatorja prišlo, saj se ustvarjalci prireditve niso povsem strinjali s pojasnilom vodstva RTV Slovenije. Končni odgovori so ostali nedorečeni. Primer pritožbe:

B. L. (marec):

Zanima me, ali boste kot varuhinja zahtevali odgovornost tistega, ki se ni držal dogovora glede scenarija za oddajo Viktorji, med organizatorji oddaje in RTV. Med RTV in organizatorji vendarle obstaja neka pogodba ali vsaj dogovor, in to da RTV obžaluje neustreznost oz. nedogovorjen scenarij, po mojem mnenju ni dovolj. Menim, da bi RTV morala podati zahtevo po odgovornosti (odškodninski ali kakršnikoli pač), saj se dogovori morajo držati, saj smo v pravni državi.

V primerjavi s preteklimi leti delovanja se je večji del pritožb zaradi sumov politično pristranskega delovanja novinarjev ali voditeljev oddaj prvič dotaknil področja Razvedrilnega programa, preko katerega je mogoče na sproščujoč, zabaven ali celo humoren način infiltrirati politično motivirano sporočilo ter na tak način še bolj učinkovito uveljaviti namen pri širšem krogu občinstva. 4 pritožbe so se zaradi prepričanja v takšne namene nanašale tudi na oddajo **Ugani, kdo pride na večerjo**, v kateri je bila v eni izmed februarskih oddaj gostja ga. Katarina Kresal. Po mnenju pritožnikov je **pogovor med voditeljico Anjo Križnik Tomažin in nekdanjo ministrico za notranje zadeve ter predsednico stranke LDS potekal izrazito pristransko in politično motivirano**. Primer pritožbe:

V. Z. (februar):

Zanima me kontekst oddaje Ugani, kdo pride na večerjo?, ki jo vodi Anja K. Tomažin. V zadnji oddaji me je namreč zmotil piar nastop ene izmed etabliranih političark. Menim, da če gre za razvedrilno oddajo, potem tovrstni gostje v vprašanji, ki jih je postavljala voditeljica, tja ne sodijo. Tomažinova je brez kančka zadrege poslušala politični labodji spev in z njo tudi vsi mi. Tovrstni pogovori sodijo na drugačna omizja, h g. Bobovniku npr. Verjetno ste zasledili komentar predsednika društva novinarjev g. Stepišnika ("Takšnega pogovora, kot sta ga uprizorili AnjaT in KK, ne bi pričakovali niti v najslabših tabloidnih-piar revijah. Kdo bo naslednji?")

Popolnoma razumljivo je, da tudi kadar v razvedrilni oddaji gostuje nekdanja ali aktualna politična osebnost, ne pričakujemo analitičnih presoj o političnem delovanju, niti žgočih političnih razprav, vendar je ravno zato treba še posebej paziti, da se pogovor v takšnem formatu oddaje ne vodi na način, ki očitno pod krinko prijazno naravnane razvedrilnega koncepta služi pravzaprav politični propagandi, ki jo gost nemoteno vsebinsko usmerja po svoji volji. Če namen pogovora ni v tem, da bi na ustrezno profesionalen način osvetljevali, problematizirali ali razčiščevali posamezne politične vsebine ali celo afere, se je v imenu korektnosti treba konkretnim ali specifičnim političnim temam izogniti, v kolikor je gost razvedrilne oddaje nekdanji ali aktualni politični funkcionar.

1 pritožba se je navezovala na Jutranji program (**Zbudi se, Slovenija**) TV SLO 3.

21 pritožb zaradi domnevno pristansko motiviranega novinarskega dela je naslavljalo **Informativni program**. Kritike so bile številčno precej enakomerno porazdeljene in so naslavljale posamezne voditelje oddaje **Odmevi**, **Studia City**, **rubrike Utrip** in oddajo **Odkrito**. Vendar vse kritike niso bile ustrezno argumentirane ali utemeljene. Primeri pritožb:

L. T. (junij):

Oddaja Utrip je bila v soboto, 23. 6. , mizerna. Enostavno ne morem verjeti, da so ob komentiranju proslave kazali ljudi s titovkami, celo posnetek z Dražgoš je bil, zastave z zvezdami, in zraven enostransko komentiranje, ki s samo proslavo ni imelo nič (nekaj o starih »grehah« Janše). Oddaja je izzvenela zelo pristransko tako s komentarji kot s sliko. Res, zelo žalostno...

L. S. avgust:

Spoštovani, po napornem dnevu si rada ogledam Odmeve, vendar ti 21.7. so bili katastrofa, neobjektivno vodenje posebej v pogovoru s predsednikom države odraža povsem stališče stranke SDS .... V bodoče pričakujem zlasti s predsedniškimi kandidati nepristransko vodenje, in ne ocenjevanje števila podpornikov .... To ni samo moje mnenje kot lahko vidite na blogih, vaša dolžnost je, da zagotovite objektivno vodenje in ne kot predstavnik stranke SDS.

M. M. (julij):

Nocoj je na Studiu city sovoditeljica oddaje nosila majico z napisom Titovo Velenje in rdečo zvezdo na sredi. Zame je to provokacija, žalitev stotisočev pobitih, simbol diktature, kratenja človekovih pravic v bivši državi in seveda v številnih državah komunističnega sveta, nekdam in nekaterih še danes...

Le ena pritožba se je konkretno navezovala na **Dnevnik**, ostale pa na informativne oddaje na splošno, pri čemer je bilo največkrat omenjeno poročanje o demonstracijah po Sloveniji, vendar so bila mnjenja večinoma zelo subjektivna in nezadovoljivo argumentirana, ker so temeljila v glavnem na osebnem mnenju, kdo vodi demonstracije in na posploševanju, da gre za nasilne demonstracije, čeprav se je le na nekaterih demonstracijah nasilje pojavljalo, o čemer morajo novinarji poročati. Da demonstracije so pomembno dogajanje v državi, ki je v interesu javnosti, pa ne more biti dvoma. Primer pritožbe:

S. J. (december):

Mnoge poslušalce in gledalce slovenskih radijskih in TV programov vedno bolj moti prevelika vnema poročevalcev, ki poročajo iz nasilnih demonstracij. Včasih imamo občutek kot, da naši mediji vodijo demonstracije. Vprašamo se, kam vse to vodi? Ali smo že »banana« država? V Sloveniji je dosti primernejših dnevnih informacij, ki bi bile mnogo bolj koristne, poučne in zanimive informacije, kot pa nasilje, ki nam ga predvajajo ...

Novinarji in voditelji oddaj bi morali biti posebej in še bolj občutljivi na objektivno in uravnoteženo podajanje informacij in sporočil. Truditi bi se morali, da se ogradijo od osebnih prepričanj, saj ne nastopajo v vlogi podajalca mnenj, niti niso poklicani za neposredno vplivanje na končno javno mnenje v zvezi s posameznimi vprašanji, ampak ravno obratno. Opirati bi morali čim več različnih vidikov na čim bolj kompleksen in poglobljen način. Le s tako kvalitetnim in nepristranskim pristopom je možno argumentirano demantirati tudi morebitne neutemeljene kritike na ustrezen profesionalni nivo posameznega novinarskega dela.

Neustrezen način vodenja oddaj ali poročanja

Zaradi **neustreznega vodenja oddaj ali poročanja** so gledalci in gledalke na Varuhinjo pravic gledalcev in poslušalcev naslovili **34 pritožb**, kar predstavlja **9% od vseh 373 odzivov** občinstva na televizijski program. V primerjavi z obdobjem **v letu 2011, ko je bilo število omenjenih kritik 12**, se je število v minulem letu zelo povečalo.

18 pripomb se nanaša na **Informativni program**, **13 kritik** na **Razvedrilni program** in **3 kritike** na **Jutranji program (oddaja Dobro jutro) TV SLO3**.

Primeri pritožb na Informativni program:

M. A.:

Moti me nekulturen način vodenja oddaje (Marcel Štefančič): vpadanje v besedo, prekinjanje sogovornika ...

Intervjuji gospoda Akrapoviča so popolnoma nerazumljivi zaradi zelo slabe izgovorjave, naglas me toliko ne moti, čeprav mislim, da si nacionalka takih voditeljev ne bi smela privoščiti.

J. Z. (marec):

Kot našo "zaščitnico" (gledalcev) Vas prosim, da malo pogledate, kako nekateri tv voditelji vodijo svoje oddaje, na primer, kako sogovornikom skačejo v besedo in jih prekinjajo na zelo nedostojen in moteč način. Pri tem mislim na gospoda Slaka v Pogledih Slovenije in gospo Tanjo Gobec v sinočnji oddaji Odkrito, na primer. To ni verjetno moteče le za njihove sogovornike, ki jih dekoncentrirajo in motijo, še bolj je za gledalce ...

N. N. (marec):

... zelo pa me moti gospod Uroš Slak. Malo se je sicer izboljšal in vem, da je težko spremeniti stil, vendar v vsakem stavku poslušati po trikrat "ne", "ne", "ne", to pa je nevzdržno. Naj se tega skuša odvaditi."

Primeri pritožb na Razvedrilni program:

M. K. (november):

Pripombo imamo na glasnost govorjenja Maria Galuniča. Pri vodenju se tako dere, kot da ne bi imel mikrofona. Stalno moramo z daljincem regulirati glasnost, takoj ko Mario odpre usta. Oddaja je zelo dobra in všečna, vendar jo Mario, ki je sicer zelo dober voditelj, vsakokrat v precejšnji meri pokvari.

F. Š. (marec):

Prosim vas, da že enkrat ukinete to oddajo Na zdravje, ker že 2 leti nimamo kaj gledati ob petkih zvečer. Ta oddaja ni več takšna, kot je bila, predvsem zaradi spakovanja voditeljice, v takšni meri, da se je ne da več gledati.

T. C. (april):

V današnji oddaji Sobotno popoldne oz. Jermanovo oko dne 14. 4. je bil objavljen prispevek, kjer se novinar Marjan Jerman skrajno nedopustno in nesramno ponorčuje iz osebnega dostojanstva dekleta. Vsakemu gledalcu je takoj jasno, da gre za osebo, ki ima očitno psihiatrične probleme, preganjalno motnjo, mogoče shizofrenijo. To so problemi, ki lahko doletijo vsakega izmed nas!!!

Drugo je, če se novinar norčuje iz raznih absurdnih sosedskih sporov za pol metra zemlje!

RTV naročnino mora plačevati vsako gospodinjstvo RS, zato pričakujemo oz. zahtevamo, da se temu primerno spoštuje človekovo integriteto!

Primer pritožbe na Jutranji program:

F. Z. (april):

*Oglašam se vam kot redna gledalka oddaje **Dobro jutro** in danes me je zelo zmotilo, ker novinar v prispevku, kjer je sodeloval med drugimi tudi minister Vizjak ni dopustil da bi minister odgovoril gledalki. Mlada mamica je namreč od ministra zahtevala odgovor zakaj se ne varčuje pri službenih vozilih, pri poslancih, pri službenih mobitelih, pri aranžiranju parlamenta itd. Torej gledalci nismo slišali odgovora ministra, ker je novinar takoj načel drugo temo. Se vprašam zakaj? Potem pač gledalci ne rabimo klicati.*

Pritožbe zaradi neustreznega načina vodenja oddaj ali rubrik, pa tudi poročanja, se v tem primeru ne nanašajo konkretno na vsebino prispevkov, scenarijev ali intervjujev, ampak na posamezne pristope voditeljev oddaj z vidika obnašanja, retorike ali odnosa do sogovornikov. Gledalce in gledalke največkrat moti **pretirano prekinjanje govora gostov v studiu**, zaradi česar prevlada vtis, da marsikaj zanimivega s strani sogovornikov ni bilo izpovedanega, **ker se voditelju (ali voditeljici) oddaje zdi preveč zanimivo tisto, kar želi sam pripomniti ali pa se preveč ukvarja s svojim nastopom, namesto da bi bolj prisluhnil sogovorniku in temu primerno ustrezno odreagirala - prekinil sogovornika v trenutku in na način, ko je to potrebno, da bi izvedeli še več, ali pustil sogovorniku do konca razviti misel, da bi slišali čim več zanimivega.**

Podobno negativni odzivi se vrstijo tudi v primerih, ko občinstvo pri voditeljih zaznava **slabo dikcijo, površno retoriko ali razne izstopajoče hibe pri nastopanju**. Voditeljem, ki uporabljajo **preveč mašil, nerodno, prehitro, prehrupno, zaletavo in posledično nerazumljivo tvorijo stavke ali govorijo nerazločno, pritožniki očitajo nezadovoljivo stopnjo izpiljenosti v obrti nastopanja**, zaradi česar je **motena gledalčeva koncentracija pri sledenju vsebini**. Ker se število pritožb celo povečuje, bi bilo pomembno temu področju nameniti precej več pozornosti v bodoče. Treba je posebej poudariti, da so tovrstne posamezne pripombe namenjene tudi televizijskim osebnostim z dolgo prakso, o katerih sicer pritožniki nimajo negativnega mnenja z vidika profesionalnosti, a vseeno menijo, da bi jim ravno zaradi tega moralo biti še toliko bolj mar za profesionalen nastop v celostnem smislu.

Nekakovostna programska ponudba

Zaradi **nekakovostne programske ponudbe** po mnenju pritožnikov se je v letu 2012 zvrstilo **28 kritik**, kar je **7% od 373 odzivov** na televizijski program. Od tega se je **10 odzivov nanašalo na Razvedrilni program, 7 na Kulturno umetniški program, 3 na TV SLO3 - Jutranji program (oddaja Dobro jutro), 8 pripomb pa je bilo izraženih na splošno**. V primerjavi z obdobjem v letu 2011, ko je bilo podobnih odzivov 10, se je število pritožb zelo povečalo. Primeri pritožb:

D. B. (januar):

Gledalci mesečno plačujemo TV prispevek, TV SLO pa nam ponuja same kuharske oddaje. Kuhanje v oddaji Dobro jutro, pa v soboto popoldne, sedaj še v nedeljo popoldne...nezaslišano.

S. S. (september):

... Ob vsem tem omalovažujočem odnosu do gledalcev je piko na i v intervjuju pridal J. Lombergar, ki pravi, da so gledalci povsem zadovoljni s ponovitvami raznih narodnozabavnih oddaj in festivalov, ki jih ponavljate v nedogled. Se strinjam, vendar bi se urednik moral zavedati, da smo med gledalci tudi intelektualci z drugačnimi potrebami. Zadnje mesece je program RTV Slovenija v 90% namenjen predšolskim otrokom, ljubiteljem narodnozabavne glasbe in infokanalu...

V. B. (november):

Že kar nekaj časa opažam, da na SLO 1 in SLO2 skorajda ni filmov in še tisti, ki so predvajani, so bili na sporedu pred kratkim (nekaj meseci) - na primer: ta teden so na sporedu filmi Transamerica, Karavla, Gospodična in to ne v poznem terminu, temveč v najbolj gledanem! Da ne omenjam nedeljskih večerov, ki naj bi bili prijetno družabni, s kakšnim filmom, pa predvajate dokumentarne oddaje.

N. N.(april):

»V sredo pa ne pojdite na posege trebuha,... sem slišala v oddaji Dobro jutro. Strašne neumnosti in prosim, če se jim nacionalna televizija lahko izogne! Ali naj človek ne gre na koloskopijo, če je naročen prav ta dan? Ne nas prosim posiljevati s takim bedarijami... kot so napovedovanje prihodnosti«.

Kritike na programsko ponudbo večinoma odražajo mnenje, da je na programu **preveč ponovitev, preveč politike** ter premalo raznolike, izvirne in pestre ponudbe izven okvirov Informativnega programa. Nekateri menijo, da so **določene vsebine ali pristopi tudi na prenizkem nivoju - plitke, preveč trivialne ali dolgočasne**. Gledalci in gledalke si želijo

predvsem **več kakovostnih oddaj ter večji nabor čim bolj novih, aktualnih in zanimivih filmov in nadaljevank oziroma nanizank.**

Pohval je bil deležen predvsem **Dokumentarni program, Izobraževalni program (predvsem oddaja *Prava ideja!*),** pa tudi **praznična programska ponudba v obdobju božiča:**

S. G. (december):

Osebno in tudi kot direktor Urada za verske skupnosti se želim zahvaliti za dostojno in primerno pripravljen praznični pogram na TV SLO. Znati kulturno in spoštljivo prisluhniti tudi vernikom ob takih in podobnih praznikih/dogodkih ima za posledico neposredno ustvarjanje človeško toplejšega razpoloženja in bolj pristnih odnosov med vsemi prebivalci.

Neustrezna raba slovenskega jezika

Zaradi **neustrezne rabe slovenskega jezika** je občinstvo na Varuhinjo pravic gledalcev in poslušalcev naslovilo **22 pritožb**, 6% od 373 odzivov na televizijski program. **V letu 2011** je bilo kritik zaradi napačne ali neustrezne izgovorjave **17**.

Kritike so se večinoma nanašale predvsem na **Informativni in Razvedrilni program**, ostala opozorila na pomanjkljivo obvladovanje slovnice ali uporabo pretirano pogovorne oblike jezika pa so posamično razporejena na voditelje oddaj pod okriljem različnih uredništev ali pa opazke niso opredeljene konkretno z omembo novinarja, oddaje ali programa.

Gledalce in gledalke je **v okviru informativnih oddaj** največkrat, **v šestih primerih**, zelo zmotila **neustrezna izgovorjava priimka nekdanjega predsednika RS dr. Danila Türka**. **7 pripomb**, največ, se je zaradi neustrezne rabe jezika **v okviru Razvedrilnega programa** nanašalo na govor voditeljice oddaje ***Ugani, kdo pride na večerjo***, predvsem zaradi po mnenju pritožnikov pretirane rabe pogovornega jezika oziroma slenga.

Primeri pritožb:

S. B. (november):

Opažam, da TV voditelji nacionalne televizije uporabljajo za vodenje svojih oddaj "ljubljanščino". Zelo izstopajoča je oddaja Ugani kdo pride na večerjo...

S. Š. (december):

Izredno me moti striktna in očitno namerna izgovorjava priimka predsednika RS Danila Türka, ki jo vaša novinarka ga. Lidija Hren že ves čas prvega in drugega kroga volilne kampanije,

izgovarja kot "TURK". Menim, da je to poniževalno in zavržno dejanje, ki si ga novinarka nacionalne TV, ne glede na lastno prepričanje, ne bi smela dovoliti ...

K. C.:

V današnji (sicer zanimivi) oddaji o eko potrošništvu, ki sta jo pripravili ga. Mojca Mavec in ga. Barbara Zrimšek me je izredno zmotila neuporaba dvojine, še posebej, ker gre za slovensko jezikovno posebnost. Ne glede na to, da je bil jezik pogovorni, bi morali voditeljici paziti na to.

Takšna napaka se v vaših oddajah ponavlja velikokrat, tokrat imam priložnost tudi zavesti konkreten primer.

Na posamezne napake so novinarji redno opozorjeni, v primeru razvedrilnih oddaj, pri katerih je toleranca strokovne in laične javnosti do bolj pogovorne oblike jezika višja, pa se lahko pojavi problem prave meje. Bolj sproščen pogovorni jezik je v oddajah zabavnega formata sicer sprejemljiv, vendar le do tiste meje, ko se ne prelevi v pretirano izrabo slenga in posledično tudi kršenja pomembnih slovničnih pravil.

Nasprotovanje predvidenim ukinitvam oddaj

Zaradi **nasprotovanja predvidenim ukinitvam oddaj** pri snovanju programske sheme v prihodnjem letu in z ozirom na skrčena finančna sredstva ob znižanju prispevka za naročnino se je zvrstilo **21 pritožb**, kar pomeni **6% od vseh 373 odzivov** na TV program.

6 negativnih odzivov v okviru **Izobraževalnega programa** so gledalci in gledalke izrazili ob napovedani odločitvi vodstva RTV Slovenije o ukinitvi oddaje **Prava ideja!**. Pritožniki so opozarjali na pomembno merilo kakovosti in posebnega pomena za družbo pri odločanju odgovornih, katere oddaje so bolj ali manj pogrešljive pri krčenju ali spreminjanju programskega načrta. Oddajo **Prava ideja!** so pohvalili kot eno redkih oddaj s spodbudnim, motivacijsko optimističnim sporočilom, ki in ker izpostavlja pozitivne dosežke na področju podjetništva. V kratkem času je bila sprejeta odločitev, da oddaja ostane na sporedu, tudi v ustrežnejšem terminu predvajanja. Primer pritožbe:

A. B. (november):

Včeraj me je ob spremljanju oddaje Prava ideja presenetila vest, da se oddaja "ukinja" zaradi varčevalnih ukrepov na RTVSLO.

Strinjam se, da so v sedanjih razmerah nujna varčevanja in ukinitev določenih oddaj, vendar bi kazalo bolj tehtno premisliti, katere ukiniti. Prava ideja je bila ena redkih "pozitivnih oddaj", kjer so vsak teden predstavili podjetnike, ki so krizo premagali.

Po drugi strani pa moramo vsak petek ob 20. uri gledati oddajo "Na zdravje", ki ima že več sezon popolnoma isti koncept in bi ji bilo prej mesto na kakšni komercialni TV postaji, ne pa nacionalni RTV hiši.

V okviru **Razvedrilnega programa** so pritožniki izrazili veliko nasprotovanje, **12 negativnih odzivov**, ob ukinitvi narodnozabavne glasbene oddaje **Glasbeni Spomini z Borisom Kopitarjem** in **1 pritožbo** zaradi napovedi ukinitve oddaje **Sobotno popoldne**. Primer pritožbe:

S. M. (januar):

Moram vam sporočiti moje mnenje in ogorčenje, ki pa ni samo moje, temveč jih je zelo veliko, ki se ne strinjamo z ukinitvijo tako priljubljene oddaje Glasbeni spomini z Borisom Kopitarjem!

Enostavno ne razumem da so se na nacionalni televiziji tako odločili. Že tako imamo Slovenci radi vse kar je tuje, kar pa je našega, slovenskega pa se sramujemo. Iz roda v rod je šla naprej ta naša narodnozabavna glasba in vsa zahvala gre g.Slavku Avseniku ki je to zvrst glasbe ponesel tudi v svet. Najprej on, za njim pa Lojzke Slak in še marsikdo.

Edina oddaja ki nas je spominjala na te začetke in ki je ohranjala davne in nedavne spomine, je bila to ta oddaja. In v njej je bila resnično samo naša slovenska glasba! Poleg tega pa še voditelj g. Boris Kopitar, ki je zelo dober poznavalec te glasbe in ki nam jo je znal tako lepo približati! ...

V tem primeru **vodstvo ni spremenilo mnenja in ostalo je pri odločitvi, da se oddaja umakne z malih zaslonov**, številni ljubitelji oddaje pa bi se morali zadovoljiti s ponovitvami v poletnem obdobju. Ciljno občinstvo narodno zabavne glasbe in oddaj z omenjeno tematiko sicer s strani TV Slovenije ni zapostavljeno, saj se je predvajala tudi oddaja **Na zdravje!**, celo v vročem večernem terminu, vendar pa je vprašanje, kakšen pristop oziroma vrsta oddaje je bolj ali manj pogrešljiva. Pojasnilo odgovornega urednika:

Vanja Vardjan: odgovorni urednik Razvedrilnega programa:

Oddajo Glasbeni spomini z Borisom Kopitarjem smo umaknili iz programske ponudbe RPTVS v letu 2012, zaradi razlogov, ki so povezani s skoraj 30 odstotnim zmanjšanjem celotnega proračuna tega programa za letošnje leto v primerjavi s prejšnjim. Prav tako so se pojavile težave tudi z zagotavljanjem videospotov z narodno zabavno glasbo iz našega arhiva, saj jih je bila velika večina že prikazana v celotni seriji oddaj Glasbeni spomini z Borisom Kopitarjem v preteklih letih in bi torej težko zagotovili dovolj novih, oziroma doslej ne predvajanih videospotov s tovrstno glasbo za celotno sezono. Ker se zavedamo, da med našim gledalstvom obstaja interes za oddaje s tovrstno glasbo, se bomo pri snovanju poletne

programske sheme potrudili, da se ti gledalci ne bodo počutili zapostavljene in bodo tudi njihovi interesi zadovoljeni.

V okviru **Otroškega in mladinskega programa** je bilo izraženo tudi **nestrinjanje s skrajšanim večernim terminom predvajanja risank**, ki se je sicer prestavilo v oddajo **Dobra ura** in **nasprotovanje ukinitvi glasbene oddaje Muzikajeto!** Primer pritožbe:

J. K. (november):

Ocenjujemo, da ima oddaja pomembno vlogo pri glasbeni vzgoji in širjenju glasbenih obzorij, še posebej v času poplave glasbenega kiča. Zato menimo, da bilo potrebno še enkrat pretehtati vse možnosti, da se oddaja ohrani.

V naslednjem letu so bile napovedane že nove predvidene ukinitve oddaj, ki so spodbudile tudi nove pritožbe. Kritike so večinoma nazorno argumentirane in utemeljevane. Vodstvo bi moralo svoje odločitve zato še toliko bolj ustrezno argumentirati in utemeljiti, sicer se sproži vtis v javnosti, da bi postalo krčenje programskih sredstev lahko uporaben izgovor, da se ukine kakovostne ali zelo priljubljene in visoko gledane oddaje, da bi ohranili nekatere druge ali začeli predvajati nove, ki morda ne ustrezajo zadovoljivim pričakovanim standardom, ustrezajo pa odgovornim in določenim ustvarjalcem iz razlogov, ki niso ustrezno objektivni in profesionalni.

Nekakovostno novinarstvo

V letu 2012 je **19 kritik**, kar predstavlja **5% od vseh 373 odzivov na TV program**, odražalo mnenje, da določen **novinarski prispevek ali poročanje ne ustreza zadovoljivim in pričakovanim profesionalnim standardom**. **16 kritik** se nanaša na **Informativni program**, **3 kritike pa na Jutranji in Parlamentarni program na TV SLO3**. Kritike obravnavajo konkretne pripombe na posamezne prispevke, v katerih naj bi bili po mnenju pritožnikov navedeni zavajajoči podatki ali podane površne, neustrezne, premalo raziskane ali poglobljene interpretacije. Primeri pritožb:

F. Z. (april):

*V oddaji **Pogledi Slovenije** prejšnji četrtek je novinarka Hojnik Tina pripravila prispevek na temo varčevanja. Uporabila je podatke iz sosednje Avstrije pri tem pa "pozabila" povedati višino njihovih plač. Po mojem mnenju je potem primerjava med njimi in nam brezpredmetna, če ne poznamo tega podatka.*

M. V. (maj):

Ali res obstajajo tudi druge poti za izhod iz krize, ne le grška, oz. slovenska??? Na Islandiji so ljudje odločili, da mora vlada odstopiti, glavne banke so bile nacionalizirane. Odločili so se, da ne vrnejo dolga Veliki Britaniji, Nizozemski in ostalim upnikom, ki je nastal zaradi nesposobnih domačih finančnih politikov, te pa so postavili pred sodišča. Ustanovljena pa je bila tudi ljudska skupščina, ki je na novo napisala Ustavo. In vse to na miren način.

Prava revolucija proti oblastem, ki so ustvarile sedanjo krizo. Zato o tem tudi ni bilo nobenega obveščanja v zadnjih dveh letih: Kajti, kaj bi se zgodilo, če bi ostali državljani EU vzeli to kot primer? ...

Smo bili o tem obveščani prek medijev? Je kateri koli politični program, na radiu ali televiziji komentiral to? Ne! ...

S. K. (november):

Spoštovani 'jutrovci' (jutrnik?),

iz mariborskega studia ste v jutranji oddaji na prvem programu (28. nov.) oglašali 'jogo smeha'. Skoraj vsako oglašanje je nategovanje, če ne temelji na veljavnih (validnih) argumentih. In v službo tega nategovanja se je pri 'jogi smeha' vključila celo zdravnica, ki je v oglašanje vključila padec sladkorja v organizmu, žal z 'zvijačno' metodo. Učinek 'joge smeha' je dokazovala le z eno kontrolno skupino, ki ni imela 'joge smeha'. Menda je sladkor 'padel' samo pri pačenju s smehom. Gre za 'znanstveno' prevaro, ki z znanostjo nima zveze. Gre za zaveden (trgovski) ali nezaveden nateg. Postavlja se namreč vprašanje, kaj bi pokazali še dve kontrolni skupini, na primer, skupina, ki bi si ogledala komedijo v Špas teatru (kjer se ljudje ne pačijo s smehom, ampak se naravno smejejo in krohotajo iz srca), in druga skupina, ki bi imela neko drugo gibalno vadbo (kegljanje, sprehod, balinanje, kozo klamf in podobno). Samo z izidi vseh štirih skupin je mogoče vsaj približno objektivno ugotoviti pomen posiljenega pačenja s smehom. Da o zlorabi pojma joga (joga smeha) ne govorimo. /.../ Vsaj voditelj oddaje bi z bistrim vprašanjem lahko relativiziral učinek pačenja s smehom na padec sladkorja v organizmu. In to bi bilo pošteno. Zlasti na nacionaliki.

Nekatere pritožbe na posamezne primere so bolj argumentirane in natančno ali ustrezno utemeljene, nekatere preveč površne ali netočne, da bi jih ne bilo mogoče zavriniti kot neutemeljene. V vsakem primeru pa je redno, dosledno in natančno argumentirano odzivanje novinarjev ali opravičilo v takšnih primerih zelo pomembno.

Tehnične motnje

17 pritožb, 4% od vseh pritožb, ki se nanašajo na TV Slovenijo, se je v letu 2012 zvrstilo zaradi tehničnih motenj po uvedbi digitalizacije. Gledalci in gledalke se še vedno srečujejo **predvsem s problemom slabega signala**, pa tudi **zakodiranih oddaj pri sprejemu preko satelita**. Število pritožb se je sicer znižalo v primerjavi z letom 2011, ko je bilo takšnih pozivov k pomoči 22. Za motnje so veliko krat odgovorni kabelski operaterji. Odgovorni na RTV Sloveniji se redno odzivajo in pomagajo z ustreznim nasvetom glede na naravo problema. Primera pritožb:

T. K. (maj):

V zadnjem času, predvsem po prvo majskih praznikih, opažamo izredno poslabšanje zemeljsekga signala na našem področju (Žiganja vas). Kljub temu, da digitalni sprejemnik kaže visoko moč in kvaliteto signala, slika zamuja, se preliva in program je skoraj negledljiv. Zanimivo je, da se je podobno pred časom že dogajalo, se potem uredilo in sedaj zopet pokvarilo.

Ž. Š. (junij):

Ta teden sem bil v Sarajevu, nacionalna slovenska tv 1. program je delala samo do 20.00 ure, potem je bil ukinjen. V nedeljo še Živžava otroci niso mogli gledati, ker ga je nacionalna tv ukinila. Isto je bilo poleti avgusta ko sem bil na Hvaru, kjer je bil še Mario blokiran. Tudi na Hvaru je RTV Slovenija 1 program delala samo določene ure. Za drugi program sploh ne vem, ker ga nismo mogli spremljati ...

Neuravnotežena glasnost zvoka

Zaradi **neuravnotežene glasnosti zvoka v letu 2012** se je na Varuhinjo pravic gledalcev in poslušalcev pritožilo **12 gledalcev ali gledalk**, kar pomeni 3% pritožb izmed vseh odzivov na TV Slovenijo. **V letu 2011** se je takšnih pritožb zvrstilo **11**. Gledalci in gledalke največkrat omenjajo **preveliko razliko v glasnosti zvoka med predvajanjem oglasnih sporočil v primerjavi z ostalim programom, preglasno predvajanje uvodnih špic oddaj in preglasno glasbeno podlago v oddajah ali posameznih prispevkih**, ki moti pozorno spremljanje govora. Primera pritožb:

O. H. (maj):

Na TV SLO 1 bi rada zdaj, 4. maja, ura je 23.25 gledala in predvsem poslušala zanimivo oddajo Polnočni klub. Žal mi pravico do razumljive slišnosti pogovorov RTV Slovenije ne omogoča zaradi glasbene spremljave, ki moti.

Vem, da so z glasbeno spremljavo govornih oddaj na radiju začeli med zadnjo vojno v Beogradu, da so »prekrili« razne šume zaradi slabe – poškodovane tehnike. Za filme pa velja,

da je glasba dobra, če se je ne sliši. To je mogoče, ker so scenariji pripravljene vnaprej, največkrat pa jo dodajo pri montaži. Pri pogovornih oddajah pa glasba le moti.

Ena od urednic mi je sicer odgovorila, da so se nastopajoči prijetno počutili ob glasbi, jaz pa sem mislila, da so oddaje namenjene poslušalcem in gledalcem. Oni pa se lahko gredo pogovarjat v lokal s prijetno glasbo.

I. K (januar):

Glede vaših oddaj nimam drugih pripomb kot to, da me zelo moti, ko povečate ton pri reklamah, da moraš vsakič utišati glas.

To se dogaja tudi pri poročilih, odmevih... Vem da morajo biti reklame bolj slišne, ampak to pa je verjetno preveč. Glede na današnjo tehniko bi se lahko prilagodili.

Po zagotovitvi odgovornih naj bi izboljšana tehnologija na področju merilnih naprav zvoka pomembno odpravila problem pretirane zvočne neuravnoteženosti, vendar ni natančnejšega zagotovila, kdaj se bo izboljšanje tehnike na tem področju izvedlo. Do takrat bi morali biti posebej pozorni na omenjen problem tonski mojstri. Glasnost oglasnih sporočil pa bo tako glasna, kolikor bo lahko, razen v primeru, da bi se uvedlo zakonsko določilo, ki bi takšno vrsto vzbujanja pozornosti drastično omejilo ali preprečilo.

Neustrezno športno komentiranje

11 pritožb, 3% od vseh 373 pritožb na TV Slovenijo se je nanašalo izključno na športni program zaradi po mnenju gledalcev in gledalk **neustreznega komentiranja** različnih športnih tekem. Primera pritožb:

J. C. (december):

Dajte tudi vi varčevati. Motijo me sokomentatorji, saj imate odlične športne novinarje, ki nam zadostujejo, ko prenašajo smučanje. Sokomentatorji so posvem odveč, saj govorijo stvari, ki jih mi, na televiziji vidimo. Gre bolj za radijski prijem ... govorijo o pravi liniji, kdo je na poziciji proge, o terenu, kdaj kdo z zunanjo smučko ni sledil notranji, itd. To je zapravljanje denarja.

Sokomentatorko za ženske tekme pa je resnično nemogoče poslušati.

M. Š. (december):

Z veseljem in ponosom že 40 let spremljam TV prenose smučarskih tekmovanj, v katerih nastopajo naše odlične smučarke in smučarji. Sprejemam potrebo, da včasih vašim profesionalnim komentatorjem pomagajo sokomentatorji-strokovnjaki posameznih panog ali bivši vrhunski tekmovalci.

To kar se dogaja že drugo sezono pri prenosih alpskih smučarskih tekmovanj svetovnega pokala za ženske, kjer je sokomentatorka bivša tekmovalka (Ana Kobal?) pa je navadna žalitev vseh TV gledalcev, ki se vsaj kot rekreativci spoznajo na smučanje. Komentariji so polni "mašil", nasprotnih si trditev in neumnosti. Prosim obvarujte nas ...

Pri komentiranju športnih prenosov bi morali v uredništvu temeljito pretehtati, kdaj dodatni strokovni komentatorji doprinašajo potrebno dodano vrednost v imenu strokovnosti in kdaj ne oziroma morda celo moteče vplivajo na gledalce in gledalke. Komentatorji morajo biti seveda tudi obrtno veščji, da informacije ali dovtipe posredujejo na ustrezen način in v ustreznem trenutku. Ne smemo pozabiti, da je vendarle bistvo športnega komentatorstva v tem, da je občinstvo zadovoljno in ne le komentatorji s svojo strokovno ali izkustveno podkovanostjo.

Pretirano ali neprimerno oglaševanje

V letu 2012 se je zaradi pretiranega ali neprimerne predvajanja oglasov zvrstilo 11 pritožb, 3% od vseh 373 pritožb na TV Slovenijo. Primeri pritožb:

D. B. (november):

*... hočem, da me zaščitite pred nenehnim ponavljanjem reklam!
(v skladu z mednarodno konvencijo o človekovih pravicah.) Najmanj: dvakratne objave v istem bloku so izpiranje možganov! ... in nič drugega. Šaumapušap, aktivija, prej vložki - ne gledam veliko TV, ma mi že brizga skozi možgane. "Na planincah" sem zasovražil!*

T. C. (december):

Odločno protestiram proti reklamam Simobila, kjer si starejši gospod iz ust vzame protezo in z njo zagrizi v meso, ki je pripravljen na mizi kot kosilo ali večerja. Reklama je skrajno neokusna oziroma ogabna in gre človeku ob gledanju le-te na bruhanje.

L. T. (december):

Umaknite, prosim, reklamo za Piromarket, ker je nevzgojno!

V prejšnjih letnih obdobjih so se pojavljale predvsem pritožbe zaradi prevelike količine oglasov, kar se zdi po mnenju pritožnikov še posebej za javno nacionalno televizijo, ki ni komercialne narave in se financira s prispevki za naročnino, nesprejemljivo. **V zadnjem letu pa so se pojavile tudi konkretne pritožbe na vsebinski osnovi zaradi posameznih oglasov.** Seveda se mora tudi RTV v skladu z zakonsko dopustnostjo financirati s pomočjo oglaševanja, da bi lahko zagotovili čim bolj kompleksen in kakovosten program, ki ni in ne sme temeljiti zgolj na predvideni visoki gledanosti in s tem skomercializiranosti vsebin. Vendar pa bi morali biti ravno zaradi specifičnega poslanstva javnega nacionalnega zavoda tudi posebej občutljivi na izbor posameznih oglasov. Tako z vidika dobrega okusa kot z vidika vzgojnosti.

Neokusna vizualna podoba oddaj

10 pritožb, 3% od 373 vseh prispelih na program TV Slovenije, se je v letu 2012 zvrstilo zaradi neustrezne, občinstvu nevšečne grafične podobe oddaj. Primera pritožb:

M. R. in P. R. (maj):

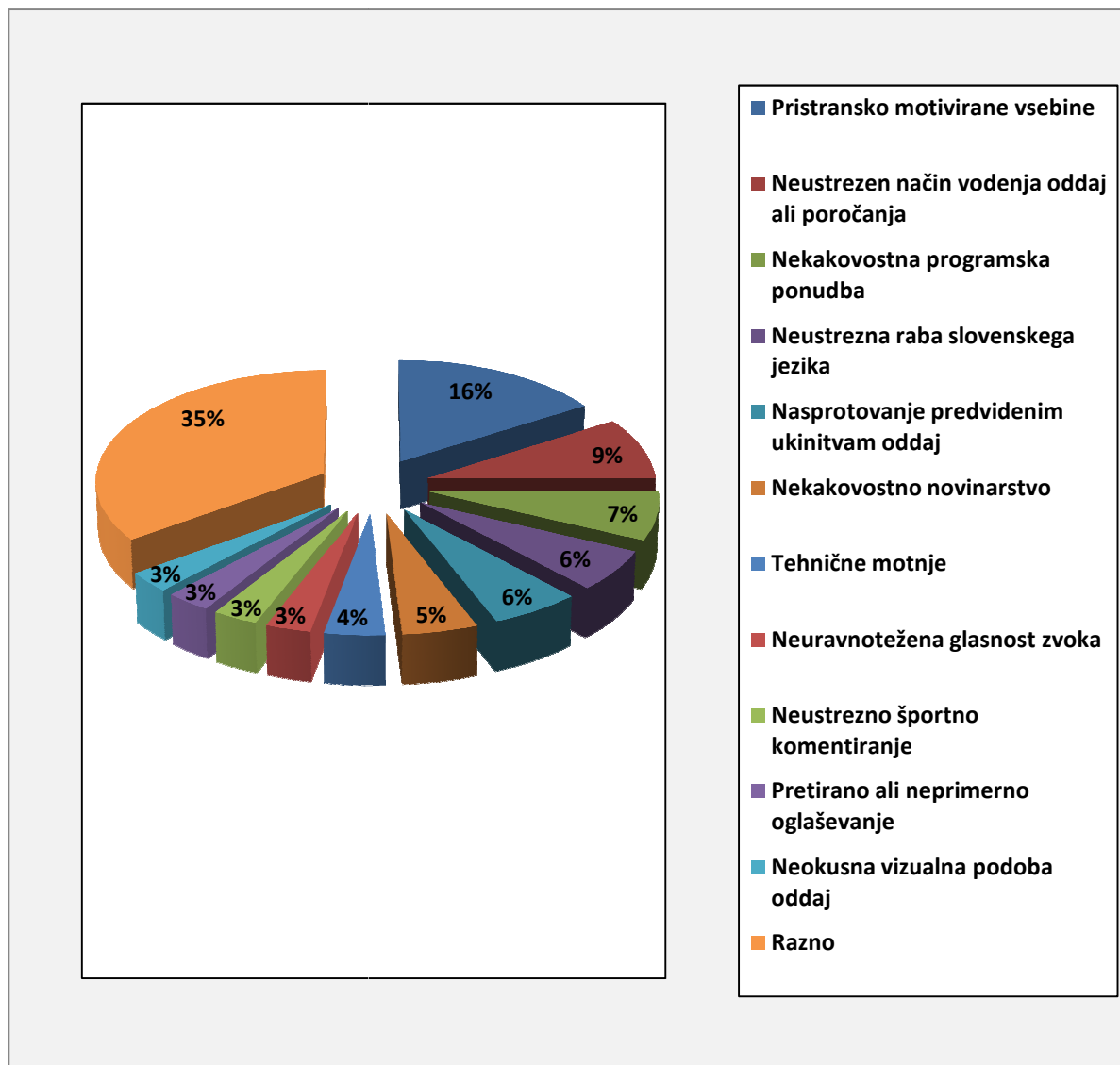
Sporočam vam o zelo negativnih asociacijah vašega novega ozadja TV Dnevnika. Moja prva misel v ponedeljek ob 19.05, ko sem prižgal TV, da bi gledal poročila, je bila: Kaj se je zgodilo, kaj delajo truge (krste) za napovedovalcem? Ali govorijo o Srebrenici? ... Povem vam, da je to ozadje povsem zgrešeno, ker asociacija na truge (tiste bolj preproste, z lepimi robovi, kot na vašem ozadju) poslušalcu sugerira umiranje, vprašam se, česa, ali RTV ali Slovenije?

H. M. (november):

Dobra je/bo? oddaja Je res?, saj je bila že davno potrebna. Za danes vam sporočam samo to ... Ozadje ki so/ste/ ga vam izbrali: nemogoča hladna bela barva, kjer lebdite v zraku in še hujši gibajoči se barvno kričeči trak, ki samo moti koncentracijo. Čemu to? Želim vam boljšo, prijaznejšo, udobnejšo sceno -potem bomo še gledali in komentirali.

Večina pritožb se nanaša na **grafično ozadje TV Dnevnika in Odmevov**. Čeprav naj bi ozadje ponazarjalo maketo Slovenije, pa vsi pritožniki zaznavajo v ozadju **precej očitno asociacijo na krste**, kar seveda ocenjujejo za skrajno **neokusen in neprimeren izbor**. Glede na odziv uredništva, ki sicer soglaša, da projekt ni najbolje uspel, naj bi v bližnji prihodnosti prišlo do spremembe, vendar ni natančnejše informacije, kdaj in kako. **3 pritožbe** so kritično obravnavale tudi grafično podobo premierne oddaje **Je res?**, pri kateri pa je prišlo do tehničnih zapletov. Pritožbe so bile utemeljene in v naslednji oddaji je bila **grafična podoba popravljena in izboljšana**.

Grafični prikaz razmerij med najbolj pogostimi vsebinami odzivov:

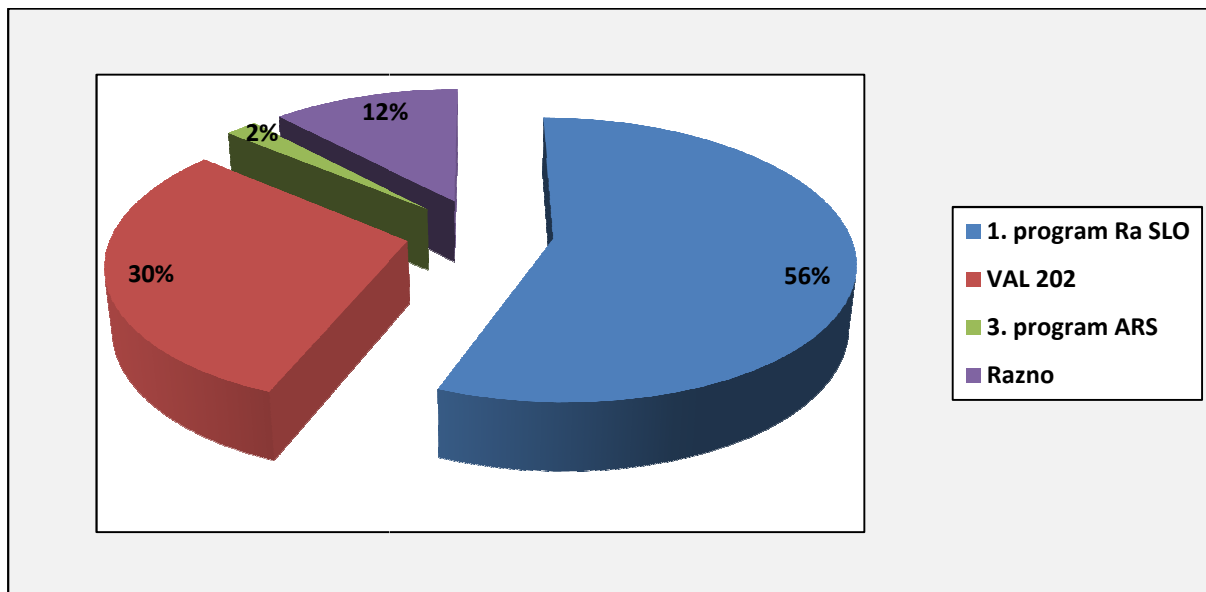

RADIO SLOVENIJA

57 odzivov v letu 2012 se je nanašalo na radijski program, kar predstavlja **12% od vseh 483 odzivov** na ponudbo RTV Slovenije. **V letu 2011 se je zvrstilo le 20 odzivov**, kar je predstavljalo 6% od vseh odzivov.

32 odzivov je naslavljalo **1. program**, **17 odzivov VAL 202**, **1 odziv 3. program ARS**, **7 odzivov** pa je odražalo **programsko nedefinirane, splošne pripombe**.

Grafični prikaz odstotkovnih razmerij odzivov med radijskimi programi:

1. program

32 odzivov se nanaša na **1. program**.

Večinoma, **11 odzivov**, zaradi **domnevno pristranskega, moralno spornega, žaljivega ali zavajajočega prispevka ali radijskega vodenja**. Med omenjenimi oddajami so: **Labirinti sveta**, **Dogodki in odmevi** (razprava o družinskem zakoniku), **Svetovalni servis** (preprečen vklop poslušalke v kontaktno oddajo - o ribolovu in odnosu do živali), **Hudo!** (neprimeren naslov), **Radio Ga - ga** (žaljiv humor). Ostale pritožbe se dotikajo posameznih prispevkov ali intervjujev z gosti.

5 kritik se nanaša na **glasbeni izbor**, ki ni po okusu pritožnikov ali pa menijo, da je izbor premalo raznovrsten ali ne ponudi dovolj slovenske glasbe.

Ostale opombe so posamične in se nanašajo na določene specifične teme. Na primer: preglasna glasbena podlaga, preslaba slišnost v tunelu in posamezna mnenja, da je določena oddaja prekratka ali da je vremenska napoved pomanjkljiva.

1. program je bil deležen tudi **7 pohval voditeljev, radijskega programa na splošno**, oddaje **Radijska čitalnica** in **Radio Ga - ga**.

VAL 202

17 odzivov se nanaša na **VAL 202**.

Največ, **8 kritik**, se je zvrstilo zaradi domnevno **pristranske, neustrezne ali žaljive vsebine ali vodenja oddaje**. Med omenjenimi oddajami so: ***Kje pa vas čevelj žuli*** (domnevna pristranskost pri obravnavi teme o družinskem zakoniku in o možnosti izstopa iz RKC), ***Ime tedna*** (neprimerno vodenje intervjuja z g. Janezom Stanovnikom), ***jutranji program*** (nevšečno moderiranje), ***kontaktne oddaje*** (splošna domneva o politični pristranskosti), ***Zapisi iz močvirja*** (domnevno žaljiva vsebina 18. 12. - zgolj opisani osebni občutki pritožnika).

2 pritožbi sta se zvrstili zaradi domnevno neustreznega **glasbenega izbora**, ki pa sta bili s strani glasbenega urednika zelo utemeljeno in argumentirano zavrjeni.

Ostale posamične pritožbe navajajo nasprotovanje **preveliki količini oglasnih sporočil, pomanjkljivi navedbi ustvarjalcev oddaj in vsebin na sporedu, mnenje o nepotrebnosti za dopisništvo iz J Amerike ...**

3. program ARS

Na **3. program ARS** je bila naslovljena **le 1 pripomba** zaradi poslušalcem težje dostopne objave sporeda in neumeščenosti oddaje ***Skladatelj tedna*** v spletni arhiv.

NAJBOLJ POGOSTI IN AKTUALNI ODZIVI

Največ kritik poslušalcev in poslušalk izpostavlja določene oddaje ali novinarje, ki naj bi posredovali neustrezne vsebine ali naj bi jih posredovali na profesionalno neustrezen način. Pogosto se pojavljajo tudi kritike zaradi osebno premalo všečnega ali premalo raznovrstnega glasbenega izbora.

Zaradi **neustreznih prispevkov ali vodenja radijskih oddaj** se je zvrstilo **19 pritožb, od tega 11 na 1. program in 8 na VAL 202**. Pritožniki so izražali mnenja **o domnevno moralno sporni ali žaljivi vsebini, pristranskosti in ideološki tendencioznosti v določenih primerih obravnave aktualno političnih tem, zavajajočem ali neustreznem podajanju informacij in preprečevanju izražanja mnenja poslušalcev preko telefonskega vklopa v kontaktno oddajo**. Nekatere pritožbe so argumentirane, utemeljene in podkrepljene s primeri, druge so opredeljene kot splošen vtis ali pa opisujejo bolj osebno motivirane občutke. V vsakem primeru bi morali usmerjati posebno pozornost na čim bolj kakovostno, objektivno in z vseh pomembnih vidikov predstavljeno temo v prispevkih, preko vodenja oddaj in preko komunikacije s poslušalci in poslušalkami v kontaktnih oddajah, pri čemer je preprečitev, da bi se s svojim mnenjem preko telefona vključili v oddajo, nesprejemljivo!

Primer zelo argumentirane skupinske pritožbe na vsebinsko nekakovosten in pristranski prispevek ob Dnevu žena:

L. B. z devetnajstimi podpisniki in dvema pridruženima avtorjema (april):

Vse od svojega nastanka velja 8. marec za mednarodni dan delovnih žensk in žena. Z njim namreč ne obeležujemo le boja žensk za politične, temveč v prvi vrsti za ekonomske in socialne pravice. Osmi marec tako zaznamuje upor žensk proti ekonomski odvisnosti na eni in izkoriščanju na drugi strani, to je upor proti sistematični podplačanosti, umetni segregaciji poklicev in kategorizaciji dela žensk v javni sferi na drugorazredno ali obrobno feminizirano delo. Temeljno vodilo tega boja je spoznanje, da ekonomske in socialne enakopravnosti žensk ni mogoče doseči brez hkratnega preizpraševanja umetne delitve dela na javno in podcenjeno zasebno sfero. Znotraj slednje je bilo ženskam z oblikovanjem in nastopom patriarhalne nuklearne družine v kapitalistično-patriarhalnih ureditvah vse od 19. stoletja dalje vsiljeno celotno breme neplačanega reproduktivnega dela, ki se je pričelo obravnavati kot njihovo primarno delo in s tem postalo temelj njihove instrumentalizirane in pokrčene identitete. Iz boja za osnovne ekonomske in socialne pravice žensk zato tudi neposredno izhaja zahteva emancipatornih gibanj po podružbljenju stroškov, povezanih z reprodukcijo človeštva oziroma delovne sile, ter po pravični porazdelitvi oziroma enakomerni prerazdelitvi skrbstvenih in gospodinjskih nalog med oba partnerja v gospodinjstvu.

Prispevek Bojane Šrajner vse te ključne emancipatorne zahteve in s tem pomen osmega marca ne le zabriše, temveč sistematično izniči. Novinarka svoj prispevek na temo obeleževanja osmega marca postavi v mariborski dom ostarelih, kjer je po njenem poročanju med stanovalci in zaposlenimi večina žensk: natančneje, kar dve tretjini od 400 zaposlenih predstavljajo ženske. Prispevek ne preizprašuje, od kod tako velika in vedno večja številčna zastopanost žensk znotraj razširjene storitvene ekonomije v segregiranih in vedno bolj podcenjenih in podplačanih poklicih, ki so povezani z osebno nego in postrežbo. Namesto tega tovrstno in poglobljajočo se delitev dela po spolu nekritično podpira, saj jo z izborom besed in načinom montaže prispevka nastavlja kot naravno stanje. S tem prispevek neposredno krši Poklicna merila in načela novinarske etike v 12. 1. členu, ki izrecno navaja, da je »neprimerno prikazovanje in poudarjanje stereotipnih vlog oziroma stereotipna delitev na moške in ženske vloge.« Zaskrbljujoče je, da prispevek to počne prav v imenu obeleževanja osmega marca, ki ga s tem sprevrže v njegovo nasprotje.

Prispevek tako že v izhodišču odobravajoče izpostavlja, da tudi v domu za ostarele velja, da »ženske dobesedno podpirajo tri vogale pri hiši«. Nad tem se, kot nadalje izpostavlja novinarka, »moški, ki so v manjšini, ne pritožujejo«, saj si, »prav nasprotno, želijo, da bi tako tudi ostalo«. S to iztočnico prispevek podpira segregacijo dela in konservativno predstavo o vlogah žensk, ki naj bi predano skrbele za potrebe drugih ter se zadovoljile s poklici postrežnic in oskrbovalk. S tem pa tudi zaposlene ženske potiska nazaj v domestificirano vlogo, tj. nazaj za štedilnike, saj naj bi bila njihova prava poklicna pot le zrcalni podaljšek in nadgradnja njihove domnevno primarne gospodinjske vloge. To predstavo prispevek v nadaljevanju podpira in stopnjuje z izjavo direktorja doma za starejše, po mnenju katerega naj bi bilo delo postrežnic in negovalk, ki ga opravlja večina žensk v tej instituciji, »ženskam pisano na kožo«. Šlo naj bi namreč za poklic, ki »zahteva veliko duše«; zahteva »veliko dela« in »srčne ljudi« oziroma veliko mero požrtvovalnosti in samozanikanja. Te attribute naj bi v nasprotju z moškimi v izdatni meri premogle le ženske. Prav zato naj bi bilo postrežno in negovalno delo

lahko le delo žensk: po teh izjavah sodeč, naj bi bili moški torej oproščeni tovrstnega dela, saj naj bi bili manj srčni, tj. empatični, intuitivni, čustveni. Ženske, ki naj bi zaradi svojega spola domnevno kar avtomatično premogle »večjo dušo in srce« kot moški, naj bi sicer imele »včasih tudi kakšne daljše jezike«, vendar jim je to oproščeno: njihovo negovalno in postrežno delo, ki ga opravljajo in je obelodanjeno kot edino delo, ki naj bi jim bilo pisano na kožo, naj bi po izjavah direktorja doma predstavljalo neke vrste uravnalovko, saj naj bi odtehtalo škodo, ki naj bi jo povzročalo njihovo »jezikanje«. Pritožbe žensk nad njihovim položajem in nad pritiski na delovnem mestu, ki so posledica izpostavljenosti vedno bolj nehumanim delovnim odnosom zaradi nižanja stroškov dela in nadobremenjevanja obstoječega kadra, so tako odmišljene in celo zasmehovane kot nepotrebno jezikanje žensk, ki jim je tako zapovedana ubogljivost in umik iz procesov odločanja. Z izjavo, da je delo podplačane in razvrednotene postrežnice in negovalne pomočnice delo, ki ga zaradi domnevno naravne srčnosti in predanosti zmorejo le ženske, prispevek nadalje podpira in pogloblja konservativno delitev dela po spolu. Po tej delitvi moškimi v javni sferi tako ponovno pripadajo vodilna mesta, povezana s politiko in ekonomijo, saj so moški obravnavani kot osrednji nosilci ekonomske inovativnosti in produktivnosti, medtem ko so ženske, v katere sta projicirani čustvenost in intuitivnost, ne pa razum, v to sfero pripuščene le kot dopolnilna in podporna, minimalno plačana in v ozadje potisnjena oskrbovalna mreža. To pa je natanko tista konstelacija, ki je ženske pred več kot stoletjem primorala v boj, katerega dosežke obeležuje 8. marec.

V tej luči ne gre spregledati dejstva, da prispevek obravnava osmi marec, a je poudarek neprestano na moških. To je razvidno že iz nastavka v iztočnici, kjer ni pomembno in pohvalno le, da ženske podpirajo tri hišne vogale, temveč predvsem, da je to moškimi vseč. Proti temu namreč nimajo nikakršnih pritožb in si seveda tudi ne želijo sprememb. Prav zaradi tega so ženske deležne njihovega odobravanja, celo občudovanja, česar pa prispevek ne problematizira. Nasprotno: če na začetku novinarka izpostavi, da naj bi šlo za mnenje moških v kolektivu, na koncu sama privzame to videnje in ga ponudi kot univerzalno dejstvo, s katerim naj bi se domnevno strinjale zaposlene, implicitno pa tudi poslušalke in poslušalci informativnega programa. Novinarka namreč prispevek zaključí z izjavo: »Ženske podpirajo tri vogale, a se nad tem ne pritožujejo. Tudi moškimi je vseč, da so v manjšini, saj so tako deležni večje pozornosti.« Skratka, prispevek o dnevu žena govori kot o prazniku, ki naj bi moške ogrožal, v kolikor njegov pomen ni povsem nevtraliziran in celo vsebinsko preoblikovan. V tem prispevku je osmi marec zveden na zelo specifično in zaskrbljujočo harmonijo sobivanja med spoloma, ki predpostavlja, da so ženske lahko cenjene in vidne le, v kolikor jih je mogoče vsakokrat znova varno omejiti in zreducirati zgolj in le na oskrbovalno vlogo. To je vloga, nad katero se ženske domnevno ne pritožujejo oziroma jo sprejemajo za svojo, pa čeprav na to temo ni podana niti ena izjava zaposlene. Prispevek nas tako navaja na misel, da naj bi to vlogo odobrile ženske same, zaradi česar naj tudi ne bi bila več sporna.

Zaključek prispevka, ki daje glavno besedo tradicionalnemu pogledu moškega in ga od samega začetka postavlja v vlogo regulatorja medsebojnih odnosov, ni več presenetljiv. To, da so moški na stara leta nenadoma v manjšini, kar naj bi krnilo moč njihove avtoritete, jih na starost ne moti, saj še vedno ostajajo center pozornosti in so deležni enake oskrbe, kot so jim jo nudile njihove žene - gospodinje. Prispevek nas tako pomiri, saj v zaključku eksplicitno navaja, da je še vedno vse po starem patriarhalnem redu, s katerim naj bi bile domnevno zadovoljne tako ženske kot moški.

Če prispevek vseskozi namenja poudarek moškim, skrbno izbrane izjave žensk pridejo na vrsto šele v zadnji tretjini prispevka. Odbrane in predvajane so izključno tiste izjave, ki se nanašajo na materinskost, in sicer njen najožji reproduktivni del, kot so, denimo, »rojevamo, trpimo, nosimo – to je treba častit«, zaradi tega »si zaslužimo svoj dan«. Osmi marec v prispevku, predvajanem v osrednji informativni oddaji, tako dobi povsem drugačen vsebinski in politični podton. Ni več dan delovnih žena in obeležje boja za njihove socialne, ekonomske in politične pravice, saj v izrazito konservativni maniri tiho preoblikuje njegov pomen in vsebino tako, da ga iz dneva vseh delovnih žena, (in ne nujno mater), preoblikuje v zahodnoevropski praznik, imenovan »dan (tudi prisilnega) materinstva«, ki ženskam odvzema druge možnosti primarne identitete, s tem pa tudi diskreditira zahteve po njihovem izstopu iz omejujoče in neplačane ali podplačane vloge gospodinje in negovalke v javni ali zasebni sferi. Ta ideološki zasuk pa je še kako povezan z uvedbo in prestrukturizacijo kapitalističnega sistema in medsebojnih odnosov, ki jih ta vnaprej določa. Potekajoča razgradnja javnega sektorja (vrtci, jasli, domovi za starejše) in njegova privatizacija namreč ponovno predpostavlja tudi večje prelaganje skrbstvenih dolžnosti na neplačano zasebno sfero, kjer poglavitno breme nosijo tiste, ki naj bi jim bilo po tej konservativni logiki tovrstno neplačano delo kar samodejno »pisano na kožo«.

Primer pritožbe zaradi zavajajočih informacij:

B. M. (marec):

Najprej moram zelo pohvaliti vaš oz. naš Prvi radijski program in upam, da boste tako nadaljevali še naprej. Rad pa bi vas opozoril na nekritično povzemanje raznih "zanimivosti", ki se zadnje čase vse prevečkrat pojavlja v vašem sicer vedno verodostojnem programu. Recimo, včeraj so me zbadli podatki o Yellowstoneskem narodnem parku v pregledu dogodkov 1. marca v zgodovini (okrog 06:15). Najprej že to, da naj bi bil park velik 800 hektarov (to je 8 kvadratnih kilometrov), v resnici pa meri skoraj 9.000 km². Tudi navedbe o količini TNTja, ki bi bila potrebna za nastanek velikega kraterja, bi bilo dobro prej preveriti. Očitno ste sestavek povsem nekritično in na hitro povzeli kar po slovenski Wikipediji (glejte prilogo; za primerjavo pošiljam tudi kopijo iz angleške Wikipedije). Kot pred nekaj leti, ko je nekdo izjavil, da je priporočena dnevna količina soli 2 miligrama (torej bi je človek en kilogram pojedel v 1369 letih). Škoda, ker si na ta način delate slabo ime. Zelo potrebna je tudi previdnost pri prevajanju iz angleščine, kjer števniki "billion" pomeni našo milijardo in ne bilijona.

Primer pritožbe zaradi moralno sporne, žaljive vsebine oziroma koncepta:

S. Z.(februar):

Obveščam vse naslovnike tega e-sporočila, da zaradi nizkotne vsebine oddaje Labirinti sveta, ki je bila javno emitirana na prvem programu Radia Slovenija dne 27.1.2012, nisem nič več pripravljen plačevati RTV prispevek. Zahtevam, da prekinete s pošiljanjem položnic za plačilo RTV prispeka na moj naslov!

Kje ste odgovorni na RTV Slovenija, da dopuščate, da leta 2012 na nacionalnem radiu poslušamo Hitlerjeve histerične izpade??!!

Od pristojnih zahtevam ustrezno ukrepanje zoper avtorja Mateja Šurce!!

P. S.: Pripenjam link, in prosim, da oddajo poslušate:

<http://tvslo.si/predvajaj/#ava2.127144798>

10 kritik se je nanašalo na **glasbeni izbor**, ki po mnenju pritožnikov **naj ne bi bil ustrezen, dovolj všečen, uravnotežen z raznoliko ponudbo različnih glasbenih zvrsti ali pa naj ne bi predvajali dovolj narodno zabavne glasbe ali različne glasbe slovenskih izvajalcev**. V omenjeni kategoriji pritožb je največ takšnih, ki jih ni mogoče sprejemati kot utemeljene, večinoma tudi niso ustrezno argumentirane in odražajo predvsem osebni okus pritožnika, redke pa so argumentirane dovolj dobro, da ni omembe nevredno razmisliti o glasbeni programski "politiki" na podlagi njihove vsebine. Nekaj kritik naslavlja radijski program na splošno, nekaj konkretno VAL 202, največ - 5 kritik pa 1. program.

Primeri manj in bolj argumentirane pritožbe:

A. P. (december):

... toliko je narodnozabavnih ansamblov z domačimi vižami, ki jih zjutraj ne slišim ... danes, 20.12.2012 je bila od 5 h naprej samo ena čudna muzika...

B. P. (maj):

Moram vam povedati, da sem stari poslušalec radia prvi. Poslušam ga v ozadju ves dan že desetletja in bolj prisluhnem, ko je kaj zelo zanimivega. Na ta način sem vedno na tekočem, krvni obtok pa mi poživlja bolj ali manj prijetna glasba. Do pred kake pol leta. Od takrat dalje pa opažam, da se v presledkih med posameznimi programskimi točkami polni oddaja z nekim morečim glasbenim polnilom, ki traja lahko tudi uro. Ta polnila predstavlja monotono petje brez konca in kraja, brez naslova in brez spreminjajočega poživljajočega ritma, kakor da bi prenašali žaganje drv v večnega traku. Na primer včeraj 19.5.12 je neka deklina skoraj pol ure ob istem glasbenem vzorcu ponavljala »daj mi rožo« ...

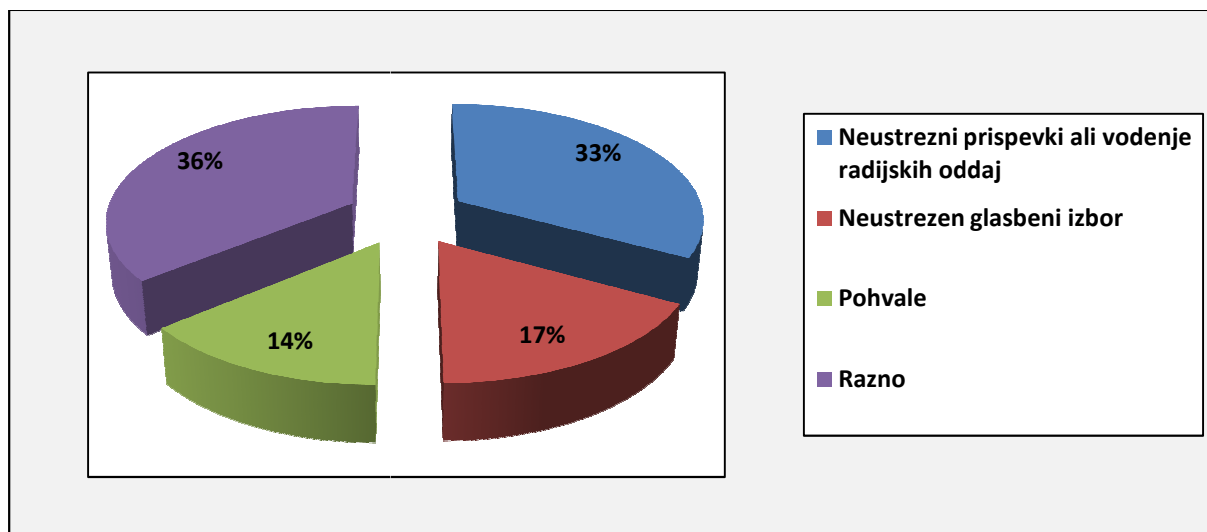
Ostale pritožbe odražajo **razne posamične pripombe ...**

Primer pritožbe zaradi slabega signala:

Ž. R. (april):

Dnevno se vozim po dolini Soče iz Tolmina, preko Nove Gorice v Koper na delo. Med vožnjo poslušam običajno vaš prvi radijski program, včasih tudi Val 202. To traja že več kot 12 let. Žal ste zelo malo ali nič naredili za boljši radijski sprejem v celotnem Posočju. Upam, da vas pri tem ne omejuje bližina meje, saj se italijanske postaje večkrat (na določenih točkah) zelo agresivno in brez slabe vesti kar sredi oddaje vmešajo v naš program. Prosim, storite že kaj, da se ljudje v teh krajih ne bomo počutili odrinjene; poleg slabe cestne povezave s prestolnico tudi slabo povezani preko radijskih valov. Mislím, da je dober radijski signal najmanj, kar lahko kot državljani na zahodnem robu domovine pričakujemo ...

Grafični prikaz odstotkovnih razmerij med najbolj pogostimi in aktualnimi odzivi na radijski program:

V primerjavi z obdobjem v letu 2011 se je zelo povečalo število pritožb zaradi neustreznega, pristranskega ali žaljivega vodenja oddaj. V predhodnem letnem obdobju so se zvrstile le 4 takšne pritožbe, v letu 2012 pa 19.

Podobno se je v primerjavi z letom 2011 povečalo število odzivov na glasbeni izbor, s 4 na 10 pritožb v aktualnem letu.

Vsebina ostalih posamičnih pritožb je zelo podobna predhodnemu obdobju (preveč oglasov, slab signal na določenem področju, informativno pomanjkljive objave programskih vsebin na sporedu ipd.) .

MMC in TELETEKST

Na MMC spletni portal in Teletekst so uporabniki in uporabnice naslovili **53 odzivov**, od tega **41 odzivov na MMC spletni portal** in **12 odzivov na Teletekst**, kar skupno predstavlja **11%** od vseh 483 odzivov na ponudbo RTV Slovenije. Število odzivov na MMC je enako kot v letu 2011, medtem ko se je število pritožb na Teletekst povečalo za 5 pripomb uporabnikov.

NAJBOLJ POGOSTI IN AKTUALNI ODZIVI

11 kritik se je nanašalo na domnevno **profesionalno neustrezne novinarske prispevke**. Pritožniki so utemeljevali **pristranskost, zavajanje** ali **moralno spornost objavljenih vsebin**. Tudi v predhodnem letnem obdobju 2011 je bila omenjena vrsta pritožbe najbolj pogosta.

11 pritožb se je zvrstilo tudi zaradi **vsebinsko skopih ali neažurno objavljenih programskih vsebin na sporedu, tako na MMC spletnem portalu kot na Teletekstu**. Tovrstne pritožbe so se pojavljale tudi v letu 2011, v aktualnem obravnavanem obdobju se je število še povečalo za 4 odzive.

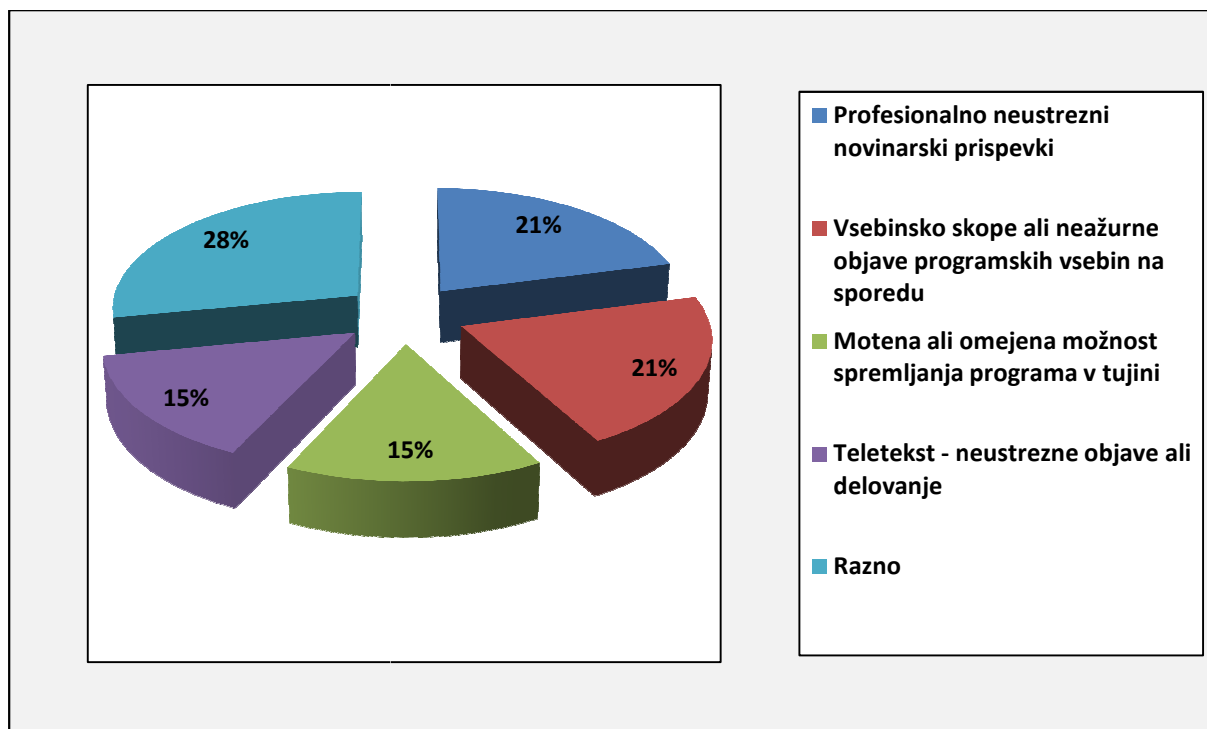
8 pritožb navaja **moteno ali omejeno možnost spremljanja določene programske ponudbe v tujini**.

8 pritožb opisuje **neustrezno delovanje ali objave na Teletekstu**.

Ostale pritožbe so posamične in navajajo različna opozorila ali uporabniške težave.

Na primer: **neažurna ponudba oddaj v arhivu ali oteženo dostopanje do posameznih oddaj, domnevno neutemeljeno sankcioniranje spletnega uporabnika, neprimerno oglaševanje zaradi pretirane vizualne skladnosti oglasov z ostalimi vsebinami, žaljivi komentarji, neustrezna raba slovenskega jezika ...**

Grafični prikaz odstotkovnega razmerja med najbolj pogostimi in aktualnimi odzivi na MMC in Teletekst:

Profesionalno neustrezni prispevki

11 pritožb je opozarjalo na konkretne prispevke, ki so po mnenju **pritožnikov pristransko, neobjektivno, "rumeno" ali celo ideološko tendenciozno obravnavali določeno temo**, prispevke, ki naj bi podajali zavajajoče informacije ali interpretacije in objave, ki naj bi **določeno temo predstavljali na moralno sporen način**. Večina pritožb je argumentiranih, utemeljenih in podkrepljenih s konkretnim primerom, nekatere pa so posredovane preveč površno in utemeljene le na podlagi osebnih občutkov ali mnenj. Primeri pritožb:

M. J. (maj):

Grčija: Nekdanji turistični raj danes dežela živih mrtvecev

<http://www.rtv slo.si/svet/grcija-nekdanji-turisticni-raj-danes-dezela-zivih-mrtvecev/281891>

Spostovana gospa varuhinja,

sem velik ljubitelj in poznavalec Grcije. Včeraj me je zelo prizadela zgoraj navedena objava. V Grčiji se res dogajajo hude stvari, zgornje poročanje pa je rumeno, skodozeljno in senzacionalistično (od samega naslova naprej).

Razmere v Grčiji zelo dobro poznam. Na nobenem od otokov se krize sploh ne občuti, v Atenah pa lahko vidis kaksno neprijetnost le na trgih Omonia in Sintagma.

Predstavljajte si, kako bi izpadel članek v tujem casopisu, kjer bi stevilo slovenskih samomorov povezali z naso zadolženostjo in gospodarsko krizo, pri tem pa bili do konca rumeni, skodozeljni in senzacionalistični.

Zelo me skrbi, jezi in žalosti, koliko moralne in gospodarske skode bo taksno poročanje povzročili Grčiji, Slovencem in slovenski turistični industriji.

Preprican sem, da bi morala RTV Slo kot javni servis voditi politiko, ki se bistveno razlikuje od senzacionalnih umorov v Slovenskih novicah, seksualnih skandalov v Pozar reportu in new-age nategov skoraj vsepovsod drugod.

M. K. (december):

V današnjem zapisu na MMC z naslovom "Video v živo: Po pohodu skozi mesto protestniki znova pred DZ-jem" je zapisano, da je bil protestni shod tudi v Mirni Peči. Novinarja Tina Hacler in Gregor Cerar sta s svojim zapisom zavajala javnost. V Mirni Peči je bila 21. 12. 2012 ob 15. uri otvoritev nove šole, torej slavje, ne pa protest. Pričakovala bi, da so vaši novinarji profesionalci, ki preverijo govorice, preden objavijo članek. Tako pa so lagali javnosti in na tak način povelečevali pomen protestov, zanikali pa tudi lepe trenutke v življenju ljudi. Prosim, da objavita popravek in se Mirnopečanom opravičite.

A. K. (marec):

S tem pismom želim izraziti najgloblje ogorčenje nad prireditvijo Viktorji 2011, ki me je globoko prizadela, ponižala in razočarala. /.../ Kot nasprotnik Družinskega zakonika sem prizadet nad politiziranostjo prireditve Viktorji 2011. Kako očitno so zagovorniki Družinskega zakonika zlorabili RTV SLO za propagiranje le-tega. Obenem bi rad poudaril sovražni govor, ki so ga imeli nastopajoči.

Sovražni govor je še vedno objavljen na vaši spletni strani (<http://www.rtv slo.si/zabava/druzabna-kronika/foto-viktorji-2011-ali-s-humorjem-proti-homofobiji/279179>), saj nasprotniki Družinskega zakonika NISMO HOMOFOBI, ampak se borimo za pravice otrok. Mene ne moti, kako kdo živi, zato oznaki "homofob", ki sta mi jo prilepila avtorja omenjenega članka (K.S. in A.K.) ostro nasprotujem.

Zavedam se, da je uprava RTVSLO na svoji spletni strani objavila opravičilo za nastalo situacijo in jo tudi označila kot zlorabo. Opravičilo sprejemam.

Prosim vas, da nemudoma popravite omenjeni članek (<http://www.rtv slo.si/zabava/druzabna-kronika/foto-viktorji-2011-ali-s-humorjem-proti-homofobiji/279179>) ter ga označite za sovražni govor in diskriminacijo drugače mislečih. Zaradi tega članka pričakujem s strani RTVSLO tudi ustrezno opravičilo, saj menim, da si pošteni državljani Republike Slovenije ter vsi plačniki RTV naročnine to zaslužimo.

Obenem vam želim uspešno delo še naprej.

Uredništvo in novinarji bi morali biti posebej pozorni na pomen objektivnega poročanja z vseh pomembnih vidikov pri obravnavi določene problematike in se izogibati pretiranemu senzacionalizmu. Tudi pri objavah zavajajočih informacij ali interpretacij, ki so povzeti po drugih virih, bi bilo treba verodostojnost vsebine vsaj po opozorilu preveriti, napako pa odpraviti in se opravičiti.

Vsebinsko skope ali neažurne objave programskih vsebin na sporedu

11 pritožb se je zvrstilo zaradi **neažurnih objav programskih vsebin na sporedu**, tako na strani MMC spletnega portala kot na Teletekstu, in zaradi **vsebinsko skopih ali informativno povsem nesutrenjih predstavitev oddaj in filmov**. Primeri pritožb:

T. M. (november):

Na teletekstu RTV SLO spet ni objavljene vsebine večernega filma ob 20. uri. Vsi najbrž ne gledamo Gostilne, nekateri pa jo ravno zato, ker ne vedo, kaj je na TV SLO.

Paradoks: na TTX-u pa je objavljena "vsebina" oddaje Vreme, vključno s ponovitvijo. Za to gre

skratka pet podstrani (pa še nekaj za šport, infokanale ...), tako da je zelo mukotrпно brati vsebine oddaj na straneh od 224 naprej.

V. H. (september):

Sporočam, da tudi danes ne morem ugotoviti kaj boste imeli nocoj na sporedu. Je četrtek, so Pogledi, je Slak. Toda, o čem bodo debatirali? Vaš spored nič, TXX nič. Resnično ne vem, zakaj imate na teh področjih zaposlene ljudi, ki niso dorasli svoji nalogi ali pa se iz nas norčujejo.

R. M. (julij):

Imam pritožbo glede vsebine oddaj (predvsem filmov) na ttx tvs. Pogosto je namesto vsebine navedeno kup podatkov, ki nikogar ne zanimajo, o vsebini pa le kakšna vrstica. Konkretno: Nedelja ob 20.00 na tvs 1, Umori na podeželju. Navedenih je 8 scenaristov, 4 režiserji, 14 igralcev, o vsebini pa 3 vrstice: „Tom Barnaby (Jonh Nettles) se je po dolgih letih in številnih uspešno rešenih primerih...“. Da ne bo pomote, navedeno je dobesedni prepis s tv zaslona. Pa ta primer ni osamljen. V soboto, 30.06.2012 je tvs zvečer predvajala film Babilon. Na ttx je bila vsebini filma namenjena ena sama vrstica (da se prepletajo 4 zgodbe ali nekaj podobnega). So pa bili navedeni vsi možni igralci, režiserji, scenaristi, koscenaristi, nagrade, lučkarji, producenti, koproducenti... Pa koga vse to sploh briga. Človek pogleda na ttx, da si prebere kratko vsebino filma, da ugotovi, ali se ga sploh splača gledati. Če koga zanimajo vsi možni podatki o filmu, si gre to lahko pogledat na IMDB. Včasih pa poskušajo na mmc gledalca tudi izobraževati. Tako je npr. tvs pred časom predvajala film Apocalypto. Na ttx pa so nas namesto s kratko vsebino poučili, da so bili Maji pleme, ki je vladalo v srednji Ameriki in gradilo piramide bla, bla, bla ...

Ažurna in natančna objava napovedi je osnovno poslanstvo vsakega medija pri informiranju in vzpostavljanju stika z občinstvom, pri katerem si prizadeva za pozornost, zato bi moralo omenjeno rutinsko delovanje potekati nemoteno. Enako pomembno je, da so predstavitvene vsebine programske ponudbe na ustreznem nivoju, saj se večina ljudi ravno na podlagi predhodno objavljenih opisov posameznih oddaj, filmov ali nadaljevanj odloča, kaj na sporedu jih bo bolj ali manj pritegnilo k ogledu. Medij, ki površno ravna na področju obveščanja hipotetičnega ciljnega občinstva o svoji programski ponudbi, v javnosti vzbuja občutek, da mu ni mar za občinstvo. Izboljšave pri tehnični izvedbi in pri organizaciji med uredništvi, ki posredujejo vsebine, so sicer že opazne.

Motena ali omejena možnost spremljanja programa v tujini

8 pritožb se nanaša na tehnične **zaplete ali motnje pri spremljanju določene programske ponudbe v tujini**. Gledalci in gledalke so razočarani in se počutijo zapostavljeni, v kolikor določenih oddaj ali filmov ne morejo spremljati v tujini. V nekaterih primerih je problem nerešljiv, v kolikor gre za pogodbeno razmerja, ki preprečujejo možnost ogleda v tujini, v nekaterih primerih pa na žalost prihaja do napak, ki bi jih bilo treba s posebno pozornostjo čim bolj uspešno prepoznavati in vnaprej preprečevati. Primera pritožb:

M. Ž. (december):

Po dnevniku na 1. programu 20. 12. 2012. je sledila oddaja " ŠPORTNIK LETA 2012". Oddaje si nisem mogel ogledati na MMC portalu.

Razlog !? Spoštovani obiskovalci, programa trenutno ne morete spremljati ker je na sporedu oddaja tuje produkcije, ki je zaradi avtorskih pravic ne smemo predvajati prek spleta. Program boste lahko spremljali, takoj ko bo na sporedu oddaja lastne produkcije.

Ne razumem! Ali gre za tujo produkcijo?

Na ta napis sem naletel že večkrat, čeprav so bile na spredu oddaje lastne produkcije RTV SLO, kot je razvidno iz končne špice. Ali je koga sram lastne produkcije ali gre za nesposobnost presoje, kaj je lastna produkcija?

Zaščita avtorskih pravic ali zavajanje naročnikov RTV prispevka? Ali pa gre preprosto za miselnost, da si oddaje RTV SLO lahko ogledamo iz kavča pred domačim sprejemnikom in ne preko spleta?

M. Š. (november):

Žal vam moram pisati, ker se mi zdi resnično neprimerno, da RTV na dan volitev, 11.11.2012 ob 21.05 uri izključi neposredni prenos iz studia televizije in CD-ja in to ob najbolj gledanem delu, ko so na vrsti izjave predsedniških kandidatov.

Močno dvomim, da je ta del pod produkcijo tuje licence in zato nimamo dostopa do omenjene vsebine, na kar je opozarjalo obvestilo ob poskusu gledanja. Že tako je gledalec v tujini omejen glede gledanja domače produkcije, vendar pa je pri tako pomembnih dogodkih, kot so predsedniške volitve, še toliko bolj moteče.

Teletekst - neustrezne objave ali delovanje

8 pritožb se je zvrstilo zaradi **nekakovostnega delovanja Teleteksta in neustreznih objav**. Pritožniki zelo utemeljeno navajajo praktično neustreznost delovanja Teleteksta, ki bi bilo

uporabniku bolj prijazno. Nesprejemljivo je tudi neustrezno, zastarelo ali neažurno informiranje.

M. M. (november):

Pišem vam zaradi teletexta. Da bo bolj enostavna razlaga, svetujem da pogledate »organizacijo« hrvaškega. Tam ni nobenega dvoma kaj bo, ko klikneš z daljincem.

1. *Neskončno me jezi avtomatsko listanje strani ob katerem zelo težko zapišem ob kateri uri je kaj, da niti ne omenjam, kako nikoli ne veš kaj se bo odprlo kot naslednja stran. Dve barvi nimajo nobenega pomena za razliko od hrvaškega, kjer ločijo sport, dnevnik in preostale oddaje.*

Morda je naš teletekst narejen s predpostavko da vsi imamo najnovejše TV aparate, ali da imamo vsi sprejemnike digitalnega signala in prek njih beremo teletekst?.

S. S. (september):

Ob vsej programski suši smo gledalci ostali tudi brez navedenih teletekstovih strani ob sporedu, da bi lahko poiskali podatke o oddajah. Čemu še ta odtegnitev? Sicer že dolgo časa opažam, da je teletekst neažuriran npr. še ob koncu dneva je naveden spored preteklega dne in na vrstici 'trenutno gledate' so navedene oddaje in čas starejši od 24 ur.

B. M. (januar):

Ne bom vam pisal o tem kaj me poleg "zdravstvenih reklam" še moti, moti pa me, da kot številko 731 na ttx razglašate stran, na kateri so objavljeni vsi pogoji glasovanja. Pa veste vi, ki se napajate od nas davkoplačevalcev, gledalcev in živite od proračunskega denarja, da ta stran že več kot eno leto NE OBSTAJA!!!

Priporočila vodstvu in Programskemu svetu:

1. **Sprotni in konkretni odzivi na argumentirane pritožbe;**
Mesečno poročanje varuhinji na odzive javnosti na programskem kolegiju z zapisnikom.
2. **Jasna in definirana programska izhodišča**
Zakaj so določene oddaje izpadle iz programskega načrta, do kdaj, in v katerih oddajah bodo manjkajoče vsebine navzoče (Aritmija, Sobotno popoldne, Muzikajeto, Hotel Romantika, manj risank).
3. **Grafična podoba TV SLO**

Z uvedbo novih spotov med oddajami je TV Slo vzpostavila drugačen pristop. Vendarle pa pogled na TVSLO izrisuje veliko časovno diskrepanco v dojemanju medija in sporočilnosti. Zlasti v scenografski in grafični podobi.

4. Odgovorni uredniki morajo sprejeti tudi odgovornost

Odločiti se, kateri voditelji in novinarji imajo vse profesionalne kakovosti, ki jih predvideva in zahteva javni medij, da lahko soustvarjajo program.

5. Odgovorni uredniki morajo prevzeti odgovornost tudi za prireditve in oddaje, ki jih organizirajo zunanji ponudniki.

(Viktorji, Slovenec leta, Na zdravje....)

6. Odgovorni uredniki morajo sprejeti tudi odgovornost in odločitev

Kljub temu, da to dviga gledanost: na pritožbe posredovanja pretirano trivialnih vsebin, ki so podajane na način, kot da bi šlo za relevantno informacijo. Na primer astrološke napovedi in nasveti, kako naj na podlagi vpliva planetov na posameznika delujemo na določen dan, ali na razne informacije in nasvete s področja alternativne medicine. Pritožniki menijo, da takšne vsebine niso nivojsko primerne za nacionalni javni medij.

7. Temeljit poseg v načrtovanje TVSLO 2

Izgovori, da nadaljevanke odpadajo zaradi športnega programa na TVSLO 2 so nedopustni. Nadaljevanka ima pač napovedovano nadaljevanje in nanizanke tudi. Sem privrženka športnega kanala, saj bi se s tem uredil nered programskega načrtovanja TVSLO 2.

8. Oglasi

Zavedam se, da so nujni za ustvarjanje vsebin, ki jim je javni medij zavezan. Vendar, za gledalce so postali izjemno moteči. Zlasti Tv prodaja, ki je prekinila celo slovensko himno. Ali da so gledalci **zaradi predvidenega predvajanja oglasov zamudili del prenosa tekme**. Koliko oglasov, predvsem pa kdaj, saj pogosto pred dolgimi bloki gledalci »pobegnejo« na drug program. In s kakšnimi vsebinami? Mar tu nacionalna tv nima meril? Nima vpliva? Morala bi ga imeti, saj odvrta našo javnost. **V zadnjem letu so se pojavile tudi konkretne pritožbe na vsebinski osnovi zaradi posameznih oglasov**. Seveda se mora tudi RTV v skladu z zakonsko dopustnostjo financirati s pomočjo oglaševanja, da bi lahko zagotovili čim bolj kompleksen in kakovosten program, ki ni in ne sme temeljiti zgolj na predvideni visoki gledanosti in s tem skomercializiranosti vsebin. Vendar pa bi morali biti ravno zaradi specifičnega poslanstva javnega nacionalnega zavoda tudi posebej občutljivi na izbor posameznih oglasov. Tako z vidika dobrega okusa kot z vidika vzgojnosti.

Gledalci si želijo, da bi bilo v »bloku« oglasov zapisano, koliko minut bodo trajali, da ne bi čakali na nadaljevanje oddaje.

9. Za tehnične motnje, slab signal, kodiranje oddaj

Bi moral poskrbeti drug naslov. Gre za veliko dopisovanja, v bistvu pa bi morala za to skrbeti služba za naše odnose z javnostjo. Ne gre za pritožbe, gre za vprašanja. Res je, da G. Dolenc sproti, če se le da, odgovarja na ta vprašanja, vendar ta vprašanja niso v kontekstu varuhinje. Po navadi gledalci potrebujejo zgolj tehnično pojasnilo.

10. In kaj narediti z večnim problemom?

Prevelika razlika v glasnosti zvoka med predvajanjem oglasnih sporočil v primerjavi z ostalim programom, preglasno predvajanje uvodnih špic oddaj in preglasna glasbena podlaga v oddajah ali posameznih prispevkih?

Vsi odgovorni prejemajo moja poročila, redko se kaj spremeni. Kot recimo točnost predvajanja Odmevov. Velik plus!

Sicer pa je tokrat na precej vprašanj odgovorilo odzivno poročilo vodstva RTVSLO.